

**T.C.
GAZİ UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES**

**MASTER OF
SCIENCE
THESIS**

**CULTURAL NORMS IN THE TRANSLATION OF DEDE
KORKUT STORIES INTO ENGLISH**

SİBEL HAMARAT

**DEPARTMENT OF TRANSLATION AND INTERPRETING
TRANSLATION AND CULTURAL STUDIES (ENGLISH) PROGRAMME**

JULY 2019

**CULTURAL NORMS IN THE TRANSLATION OF DEDE KORKUT STORIES
INTO ENGLISH**

Sibel HAMARAT

M.Sc. THESIS

**DEPARTMENT OF TRANSLATION AND INTERPRETING
TRANSLATION AND CULTURAL STUDIES (ENGLISH) PROGRAMME**

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES

JULY 2019

Sibel HAMARAT tarafından hazırlanan “Cultural Norms in The Translation of Dede Korkut Stories into English” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / ~~OY ÇOKLUĞU~~ ile Gazi Üniversitesi Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalında Çeviri ve Kültürel Çalışmalar (İng.) Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Unvanı Adı SOYADI Prof. Dr. Nezir TEMUR

Anabilim Dalı, Üniversite Adı Türkçe Eğitimi, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Başkan : Unvanı Adı SOYADI Doç. Dr. Mustafa DURMUŞ

Anabilim Dalı, Üniversite Adı Türkçe Eğitimi, Hacettepe Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye : Unvanı Adı SOYADI Doç. Dr. Gülsün MEHMET

Anabilim Dalı, Üniversite Adı İngilizce Mütercim Tercümanlık, Ankara Hacı Bayram Veli Üniv.

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Tez Savunma Tarihi: 01/07/2019

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Figen ZAF
Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Sibel HAMARAT
01.07.2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL VE ONAY SAYFASI

DEDE KORKUT HİKAYELERİNİN İNGİLİZCEYE ÇEVİRİSİNDE KÜLTÜREL NORMLAR

(Yüksek Lisans Tezi)

Sibel HAMARAT

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Temmuz 2019

ÖZET

Dede Korkut, hem efsanevi kişiliği hem de etrafında oluşan anlatılar açısından Türk kültür ve edebiyatının mihenk taşlarından birisidir. Yüzyıllar boyunca söylenegelen hikâyeleri ise millî kültürün aktarımında hem bir araç hem de bir amaç konumundadır. Verdiği öneriler dünyaya mal edilebilecek seviyede evrensel olan bu hikâyeler, 1972 yılında Teksas Üniversitesi tarafından İngilizceye çevrilmiştir. Çevirinin yapıldığı zamandaki koşullar ve imkânlar dikkate alınarak çeviri, kültürün aktarımındaki başarısı açısından incelenmiştir. Bu incelemede Newmar'ın kültür-spesifik öğelri sınıflandırması kullanılmıştır. İncelenen altı hikâyede toplamda 59 kültürel öge ile karşılaşmıştır. Türk kültüründe özellikle karşımıza çıkan renkler, sayılar, hayvanlar, erkek egemen toplum ve dinî ögeler gibi kültürümüze has normların, hikâyelerin tercümanları tarafından hedef kültüre büyük bir başarı ile aktarıldığı gözlemlenmiştir.

Bilim Kodu : 30501

Anahtar Kelimeler : Dede Korkut, Newmark Kategorizasyonu, Türk Edebiyatı

Sayfa Adedi : 88

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Nezir TEMUR

CULTURAL NORMS IN THE ENGLISH TRANSLATION OF DEDE KORKUT'S STORIES

(M. Sc. Thesis)

Sibel HAMARAT

GAZİ UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES

July 2019

ABSTRACT

Dede Korkut is one of the milestones of Turkish culture and literature as for his legendary personality and the narrations formed around him. As for the transferring of the culture, his stories that overtold over the centuries are both the object and the tool. These stories, which give the universal suggestions, translated into English by Texas University in 1972. This translation is examined for the success rate of the cultural transferring under the circumstances of the conditions and possibilities of the era the translation is made. Newmark's categorization of culture-specific items is used in this study. In the six stories that are studied, 59 culture-specific items are located. It is observed that the colours, numbers, animals, male-dominant society and the religious factors peculiar to our culture has been transferred to the target culture with a great success by the translators.

Science Code : 30501

Key Words : Dede Korkut, Newmark's Categorisation, Turkish Literature

Page Number : 88

Supervisor : Prof. Dr. Nezir TEMUR

ACKNOWLEDGEMENTS

I would like to express my biggest gratitude to my supervisor Prof. Dr. Nezir TEMUR for his greatest inspiration on darkest times of writing process of my thesis. He was always there with his unending support and assuring words.

I'm thankful to my whole family, especially to my father, since they were always supportive to me through thick and thin.

And my biggest thanks go to my son and my husband. My husband Ercenk, has always been tactful, supportive and makes me see the enjoyable parts of such a great journey, all along the way. And my son Aziz Erdem... Joining us along the half way to the finale with an enjoyable but hardened pregnancy, makes me double the joys, sleepiness and triple the coffee. Creating this thesis was as hard as bearing him into this world. But still they are both the only one of its kind to me.

Aziz Erdem! We named you as Dede Korkut named Bamsı Beyrek and many others. May you live what your name gives you.

TABLE OF CONTENTS

	Page
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
ACKNOWLEDGEMENTS.....	vi
TABLE OF CONTENTS.....	vii
LIST OF TABLES	x
1. INTRODUCTION	1
2. REVIEW OF LITERATURE	5
2.1. Sage of the Minstrels: Dede Korkut	5
2.2. General Aspects of Stories of Dede Korkut.....	7
2.3. Summaries of Dede Korkut's Stories	9
2.3.1. The Story of Bugach Han, Son of Dirse Khan	9
2.3.2. The Sack of the House of Salur Kazan	9
2.3.3. The Story of Bamsi Beyrek, Son of Kam Büre	10
2.3.4. The Story of the Capture of Uruz Bey, Son of Kazan Bey.....	11
2.3.5. The Story of Deli Dumrul, Son of Duha Koca	11
2.3.6. The Story of Kan Turali, Son of Kanli Koca.....	12
2.4. Previous Studies on Dede Korkut.....	12
3. METHODOLOGY	17
3.1. What is a Norm	17
3.2. Newmark's Categorization of Culture Specific Items	18
3.3. Conservation of Proper Names	20
4. ANALYZING THE TRANSLATED TEXT WITH THE LIGHT OF THE FRAMEWORK OF NEWMARK'S CATEGORIZATION.....	25
4.1. Cultural Norms and How They Are Transferred	34
5. CONCLUSION.....	41

REFERENCES	45
APPENDIX.....	49
APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	50
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	51
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	52
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	53
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	54
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	55
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	56
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	57
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	58
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	59
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	60
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	61
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	62
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	63
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	64
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	65
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	66
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	67
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	68
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	69
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	70
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	71
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	72
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	73
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	74

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	75
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	76
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	77
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	79
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	80
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	81
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	82
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	83
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	84
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	85
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	86
(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation.....	87
ÖZGEÇMİŞ	88

LIST OF TABLES

	Page
Table 3.1. Newmark’s categorization of culture specific items	20
Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items.....	26
Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items (Continue)	27
Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items (Continue)	28
Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items (Continue)	29
Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items (Continue)	30
Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items (Continue)	31
Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items (Continue)	32
Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items (Continue)	33
Tablo 5.1. Distribution of CSIs According to Experts	43

1. INTRODUCTION

Culture, as defined by Edward Burnett Taylor, is a complex whole includes knowledge, beliefs, arts, morals, laws, customs and any other capabilities and habits acquired by a man as a member of the society (Katan, in: Shokri & Ketabi, 2015, p.4). Every society from smallest to the biggest, from a person to millions of nation, has its own culture. And the language we use is both the most crucial product and the most important transferring tool of the culture. The most crucial role for transferring the cultural elements is up to the language, again. As Hongwei suggests “language mirrors other parts of culture, supports them, spreads them and helps to develop others” (Hongwei, 1999, p.121). Both language and the culture deal with the act of the translation. Translation is defined by Toury as “a kind of activity which inevitably involves at least two languages and two cultural traditions.” (Toury, 200, p.200).

Having one’s own cultural information or even excellence is not enough for making translations. A gap on the bridge that leads to one culture for another via translation makes it hard to render information by the target language readers. Danyté remarks that “translators face not only the problem of correctly interpreting such evocations, but also transmitting them in a meaningful way to readers (Danyté, 2006:203). So one can say that translation is primarily a cross- cultural transfer.

Culture is a crucial concept for this thesis. Culture is such a fact that it distinguishes human from animal, even human from human. Culture of a man is much more than sense of aesthetics, literacy or level of admiration. Moreover, the society is all and above the people that consist it. This culture keeps the society united and passed through the generations. Conrad Phillip Kottak talks about these aspects of the culture:

- Culture is all-encompassing.
- Culture is both specific and collective.
- Culture is learned.
- Culture is symbolic.
- Culture seizes the nature.
- Culture is shared.

- Culture has a pattern.
- Culture is used in a creative way.
- Culture is both adaptive and maladaptive.

Culture- Specific Items are the primary concern of this thesis. Generally, culture-specific items make a difficult task for a translator. Main concern of a translator is to transmit the original meaning to the readers. Thus, a translator's primary awareness has to be on the readership; ensuring that they get the text as well as preserving aesthetic and impact factors of the target text as far as possible (Janaviciene, 2016, p.4833). Many scholars make definitions for the culture-specific items including Newmark, Florin, Robinson, Baker. Definition made by Florin is: words and combinations of words denoting objects and concepts characteristics of the way of life, the culture, the social and the historical development of one nation and alien to another (Florin, 1993, 123). Florin also stated that culture-specific items do not have exact equivalents in other languages because they have been formed on historical and local basis, which is unique to every culture (ibid).

Aim of the Study

Research Questions:

1. As for the main question, how many culture-specific items are encountered in the first six stories of the book? The analysis is done with the Book of Dede Korkut translated by Faruk Sümer, Ahmet E. Uysal and Warren S. Walker.
2. As for the sub-question, mythical culture-specific items of these stories are studied and one by one they are tried to be explained.

Scope and Limitations

The Book of Dede Korkut was originally an oral work, which was written about 13th century. Translation was made by 3 scholars Faruk Sümer, Ahmet Uyar and Warren S. Walker. The study deals with only the translations of CSIs which are remarked at the end of the translated book by Texas University.

The mythical CSIs in this book are located and extracted based on Venuti's strategies domestication and foreignization. Any other classification of the CSIs would bear different outcomes. The result of this analysis of CSIs are discussed with Davies's translation strategies.

The Book of Dede Korkut, mostly composed of verses in a free style, tells us about a very long time ago, the nomad lifestyle. Consisted of one prologue and twelve stories, the Book of Dede Korkut revolves around solely one ideal. The position of a hero in the general legend does not change according to this or that story he come into play (Cemşidov 1990:51). Even though every one of the stories bears the name of each and every Oghuz khans and telling their adventures, speaking of other Oghuz Khans in one way or another; this sequence of events stands for Oghuz people's unity and solidarity (Özsoy 2006:28).

In general, in the Stories of Dede Korkut Oghuz people's lively sides, life styles and defending of the motherland are reflected (Cemşidov 1990:52). This classification can be defied as: two stories tell a conflict in the tribe, two stories tell supernatural events, eight stories tell the wars between the Oghuz Khans and their enemies in the West and North (Özsoy 2006:29).

In the stories, there is also a scene on Oghuz's social life. Every story starts with a feast. In addition, no matter how hard was the situation, Oghuz people were never defeated. As always it is, family bounds are rather strong and solid. Marriages are monogamous, and in a quite patriarchal society, women are prestigious. Love of parents is strong. Since bloodline believed to passes through the male, male child is slightly valued more than the female child is (Özsoy 2006:30).

This study emerges from the first known translation of The Book of Dede Korkut into English. Other translations of simplified translations are not considered.

2. REVIEW OF LITERATURE

2.1. Sage of the Minstrels: Dede Korkut

We encounter the information about Dede Korkut, that are extant and acknowledged by both the historians and the men of letters, on the preface of the book. As well as the name Dede Korkut, we see the name Korkut Ata. And just for once, he is named as Korkut Sultan in Bamsı Beyrek's story. The name Dede is thought to be not as old as the name Korkut, but as for the changing language structure, it is used as an adjective to tell how old the Korkut Ata was (Kalkandelen 2002:70). A. K. Borovkov, analysing translations of 12nd and 13rd centuries, states that the name derived from "scare" and "fear", and converted as "Korkudgan" means messenger in Arabic. This naming bears the possibility that the name Korkut means for the messenger of Allah or an adviser (Öztürk 2009:222).

Some of the aspects of Dede Korkut in the stories support this situation. These are

- Effecting the nature by making it rain and snow and stopping a flood when necessary,
- Telling the future by having inspirations or finding lost people or belongings,
- Wishing fruitfulness and prosperity from God and celebrate sacrifices for this purpose,
- Escorting the dead people's souls to the next one,
- Helping to troublesome births by repelling the evil souls, defining the child's fate (Binyazar 2002:13).

Dede Korkut's primary duties also include blessing the tribe and the bloodline, helping to find a solution, guiding who seeks it, and naming the children. He is believed to have divine power and supernatural experiences (Öztürk, 2009:237). In the prologue part of the book these are said for Dede Korkut: "Shortly before the time of the Prophet, there appeared in the Bayat tribe a man by the name of Korkut Ata. He was the wise man of the Oghuz people. He used to prophesy and bring reports from the unknown world beyond, having been divinely inspired. Korkut Ata used to solve the disputes of the Oghuz people. Nothing was

done before he was consulted. Whatever advice he gave was accepted and acted upon (Ergin 2016:73). No matter that these situations brings shamanism in Central Asia to the mind, a lifespan of 295 years in the stories settles him for both Islam and for the godhead of Prop. Muhammed (Öztürk 2009:224).

Dede Korkut is also a strong political character who can throw together the Turkish Tribe leaders, widely accepted among the people, he has a say in the state, or even he can designate the khan (Öztürk 2009:234). At the same time, he is a wise old man dignified by nomad Turkish tribes, who knows the morals of the steppe and the life in there, a defender and supporter of tribes.

The Book of dede Korkut is consisted of epic stories telling about the nomad tribes of Oghuz people and their lives. These stories are told by Dede Korkut as verse and prose. Story arcs are generally based on the struggles between Muslim Oghuz people and Christian Kipzçak people and inner Oghuz people.

Many scientists agreed upon the importance of the book of Dede Korkut as a unique and priceless work of art. Some of the examples are these:

Abdulkadir İnan: Dede Korkut is a great hero for not only the Oghuz people but also for many Turkish tribes from the legendary times. Learning about him is crucial for national culture.

Pertev Naili Boratav: Dede Korkut texts will nurture our kids, teenagers linguistic and aesthetical pleasure. It is one of a kind literary work that will provide a vivid scene of Turkish tribe's morals, laws and ethos.

M. Şakir Ülkütaşır: I can say that Dede Korkut is a mawlid that touches my national conscience. Or the truest mawlid that will take place in common conscience of Turks are Dede Korkut stories.

According to Binyazar, the narrator of Dede Korkut's Stories, Dede Korkut is "a wise man, a powerful annotator, an oracle, a saint with God's blessing. Moreover, he is a society elder whose words are taken into consideration, offers solutions, a trusted counsellor, a judge"

(Binyazar,1991:7). In Islam Ansikopedisi, it is said for Dede Korkut that “the narrator of the stories that are named after him, half-legendary wise man” (TDV- İA, 1994:77). “Dede Kokrut is one of Oghuz people, from the Bayat lineage. Likewise, it is said that Ufa Başkırt people accept Dede Korkut as their first great ancestor. Although his father’s name has been written as “Kara Hoca” or “Karmış”, it would be right to accept Kara Hoca as for a nickname rather than a name” (Sepetçioğlu, 2010:26).

The name Dede Korkut can be accepted as the epiphany of God, stemming from “kut” belief. In fact, “Information provided about the era when Dede Korkut lived make us think that the era was 1st Göktürk’s. As a man of state, Korkut was avid and blessed with preterhuman features. Which means that avidness is “kut”. This title is equal to “alp eren” of the Islamic Period both in structurally and semantically” (Nalbant, 2016:132).

According to Üstünoğlu “Dede Korkut names all the scripts as Oğuz-nâme” (üstünoğlu, 2008:139). Irène Mélikoff considers Dede Korkut as a bard/shaman. This means that Dede Kokrut’s bloodline goes back to shamanist ancestors. He is considered as the ancestors of today’s Bektashi old-wise man (Binyazar, 2011:193).

There are two commonly accepted rumours about Dede Korkut: “According to one rumour, Dede Korkut was born from the luminary, clear-eyed giant daughter. His height is sixty archines. And according to another rumour, when he was born, people around him saw a shapeless bag rather than a child. This bag does not look like any human shape. Mother who thinks that she gave birth to a humanbeing, took this voiceless bag and peeled it. And there appeared a little human with little voices. Mother started to breastfeed him and the child started to cry; upon these the scared people turned back to tent and wanted to name the child “Kurkud”.

2.2. General Aspects of Stories of Dede Korkut

Consisted of one prologue and twelve stories, the Book of Dede Korkut revolves around solely one ideal. The position of a hero in the general legend does not change according to this or that story he come into play (Cemşidov 1990:51). Even though every one of the stories bears the name of each and every Oghuz khans and telling their adventures,

speaking of other Oghuz Khans in one way or another; this sequence of events stands for Oghuz people's unity and solidarity (Özsoy 2006:28).

In general, in the Stories of Dede Korkut Oghuz people's lively sides, life styles and defending of the motherland are reflected (Cemşidov 1990:52). This classification can be defied as: two stories tell a conflict in the tribe, two stories tell supernatural events, eight stories tell the wars between the Oghuz Khans and their enemies in the West and North (Özsoy 2006:29).

In the stories, there is also a scene on Oghuz's social life. Every story starts with a feast. In addition, no matter how hard was the situation, Oghuz people were never defeated. As always it is, family bounds are rather strong and solid. Marriages are monogamous, and in a quite patriarchal society, women are prestigious. Love of parents is strong. Since bloodline believed to passes through the male, male child is slightly valued more than the female child is (Özsoy 2006:30).

The Stories of Dede Kokrut is a rich literary work with humanistic values, a great artistic power and literary importance which can empower and enrich the Turkish Nationalism and Turkish Union. The essence of Turkish national culture and traditions are the archaic mirror to Oghuz (Gökyay,1968:425).

Dede Korkut is the reflection of Turkish National Sense which will be passed down through generations and the bridge between our past and future (Ercilasun, 2000:112).

And according to another source, it has a great value that can be accepted as one of the key scrpits of Turkish language and history (Nüzhet,1932:306).

One of the most important aspects of the Dede Korkut's Stories is that it tells the cultural levels of the readers, attitudes to life, attitudes to events and their actions, in short it tells us about the World view of the readers. In this sense, it can be said that Dede Korkut's Stories are one of the literary works which exaplifyes the accord of harmony between language and nation.

2.3. Summaries of Dede Korkut's Stories

2.3.1. The Story of Bugach Han, Son of Dirse Khan

The story starts with placing Dirse han to Black Tent as he cannot have children at the festival Bayındır Han holds every year. Then, the story starts with Dirse Han's feelings and thoughts upon his son Boğaç Han borns, and his heroism.

Bayındır Han holds a great festival for his community. He ordered to erect three tents and asked to place guests to these tents. These tents were black, red and white. White tent hosted guests with sons, red tent hosted guests with daughters and black tent hosted guests with no offsprings.

Bayındır Han thought of men with no offspring as damned by the God. Dirse Han has no children. As he came with his forty men, Dirse Han felt offended and went back home to get an explanation from his wife.

While he was getting an explanation, he found himself listening to wise words. He kept these words and throw a big lunch. He helped people and get the good prayers. Later then, he had a healthy son. Growing up, the boy wrestled to a bull which get loose on a festival thrown by Bayındır Han. He restrained the bull by his powerful fist. With his bravery he got Dede Korkut's compliment and named by him as Boğaç. He was rewarded by his father. 40 men of his father who got jealous, talked bad about Boğaç Han to his father. A hunting party was planned and with tricks they made father wound Boğaç Han. With his mother's milk and mountain flower, a cream made and healed Boğaç. Afraid of Boğaç being healed and taking revenge from them 40 traitor take Boğaç Han's father and fled away. Taking 40 brave men with him, Boğaç Han fought 40 traitors and save his father. Dirse Han gave a throne to his son Boğaç Han, who fought and save his father.

2.3.2. The Sack of the House of Salur Kazan

This is the story in which Salur Kazan drank so much and went hunting, and what happens then.

Salur Kazan got drunk in a festival and insisted on going hunting. Despite all the warnings from his uncle and his son Uruz Han's, he went hunting with Oghuz Beys. He left three hundred men and his son Uruz to keep the house safe. While he was away hunting, his enemy Şöklı Melik came and captured his son Uruz, his wife Burla Hatun and his mother.

As if this was not enough, they tried to destroy a herd of ten thousand sheep with shepherds herding. However, the shepherd Karaçuk Çoban defended the herd although he lost his two brothers. While these were happening, Salur Kazan had a bad dream and went back home, learning these he took off to the enemy lands. Salur Kazan and Karaçuk Çoban with other Oghuz Beys defeated Şöklı Melik and took the captives with them back homeland.

2.3.3. The Story of Bamsi Beyrek, Son of Kam Büre

This Dede Korkut's story is about equality between woman and man in Turkish culture, telling us through Banu Çiçek and Bamsı Beyrek, who were betrothed in the cradle.

Bayındır Han had a meeting with Oghuz Beys whom he governs. Every Bey brought his son also. Kam Büre Bey was in sorrow as he has no son to continue his bloodline. Oghuz Beys asked and prayed from God a son for Büre Bey and a daughter to be betrothed to Büre Bey's son for Bay Biçen. Thus, Kam Büre had a son and Bay Biçen had a daughter.

These two offsprings were betrothed. Growing up, the son saved the traders from infidels and got the name "Bamsı Beyrek". At the wedding night, the bey of Bayburt who was in love with Banu Çiçek raided and captured Bamsı Beyrek and his thirty-nine warriors. Bamsı Beyrek was a captive for sixteen years and no one knew what happened. Banu Çiçek's brother, Del Karçar was given a bloody shirt, which belonged to Bamsı Beyrek, by Yaltacuk son of Yalancı. Seeing and accepting that Bamsı Beyrek was dead, Banu Çiçek was given to Yaltacuk to marry.

At the wedding night, Bamsı Beyrek fled away with the help pf Bayburt Castle's Bey's daughter. As the story goes Bamsı Beyrek fought and enslaved Yaltacuk, but he forgave him and let him live.

As the story ends, Bamsı Beyrek and Banu Çiçek had a wedding party for forty days and nights.

2.3.4. The Story of the Capture of Uruz Bey, Son of Kazan Bey

This is the story of Kazan Bey's unnamed son's beaten by the infidels and Kazan Bey and his wife Burla Hatun's rescuing their son with forty brave girls.

Kazan Bey was very sorry about his son, the son was not shed a blood, beheaded an enemy and he has got no name for this reason. The son also resented this. He asked his father to teach him how to fight and shed blood. Upon this request Kazan Bey took his son hunting. Enemy appeared at the hunting party and Kazan Bey started fighting. Although he asked his son only to watch him, the boy started fighting. After the battle, father could not find his son. When he couldn't find him back at home he headed back to the battle ground. Seeing his sword, Kazan Bey understood that his son was captured.

He fought enemy all by himself but defeated as he was alone. Learning this situation Kazan Bey's wife Burla Hatun took forty brave girls and other Oghuz Beys with her and attacked the enemy and defeated them. Oghuz came back to the homeland and had a festival for seven days and seven nights eating and dancing.

2.3.5. The Story of Deli Dumrul, Son of Duha Koca

This is one of the stories in which "Aylanu", volunteering your own death for another one's, in Turkish mythology.

Son of Duha Koca, Deli Dumrul built a bridge over a dried river. He took thirty coin from passerby and forty coin who refuses to pass with force. He reasoned this with his bravery and manhood. One day a young man died over the bridge. Getting angry with this, Deli Dumrul challenged Azrail, the Reaper. He asked for Reaper to come and fight with him, if it had enough courage. Upon this revolt, reaper confronted Deli Dumrul but events didn't go as planned by Deli Dumrul. He gave up and begged to be forgiven.

However, Reaper accepted this only if he found a soul to replace with his. Deli Dumrul went to his father and then his mother but couldn't get a positive answer for his wish. Since life is sweet neither of his parents accepted exchanging their souls. Believing that he was going to die, Deli Dumrul went to his wife to receive her blessings. His wife was so giving, offered and asked God "Take both of our souls or let us live together as husband and wife." Her prayer was accepted and both were granted with one hundred and forty years of lifespan.

Aylanu means changing souls, meaning giving your life for another one instead. It is also called as Aylanı. It is accepting death substituting for a beloved one. It is accepted as a dive exam in which a person's wisdom and selflessness is tested.

2.3.6. The Story of Kan Turalı, Son of Kanlı Koca

This Dede Korkut Story is about kan Turalı and his daughter Selcen Hatun and their bravery. An Oghuz man, Kanlı Koca thought its time for his son to get married. The talked about this to Kan Turalı. But the son explained that he wanted to marry a girl who is faster than him, a talented gunner. His father told him: "Oh boy, you do not want a girl to marry, you want a valiant. Father and son wandered through the Oghuz land but couldn't find the brave and valiant girl they were looking for.

After the search, father decided that daughter of Trabzon Feudal Landlord was suitable for his son. Any man who wanted to marry this girl was asked to kill a lion, a bull and a camel. Kan Turalı done all these and get the right to marry this girl. The night they married they got attacked by infidels. Selcen hatun helped her spouse and they defeated the infidels. They took along Kan Turalı's parents and went back to homeland and make a big wedding party.

2.4. Previous Studies on Dede Korkut

Dede Korkut Stories and norms/ culture- specific items have been studied beforehand in many books and articles. In this part, these studies will be given in a critical approach within the limitations of the subject of the thesis. The book of Seyfi Karabaş, Dede Korkut'ta

Renkler (1996) is based on the interpreting the work with the structuralist approach and psychoanalytic analysis. In the introduction part the writer talks about the importance of colours in human life and the emotional meanings people give to them. He also provides a sample of the practice of the approach he uses in the next chapters and gives information about the structural approach and its pioneers. First part of the book includes analyzing the colours in the story of “The Sack of the House of the Salur Kazan” with the explanation that the first story is a bit simple in narration thus the writer skipped to the second one. In the second part, symbolic analyses of the colours in the first story, Boğaç Han, Son of Dirse Han, with the psychoanalytic approach.

Muharrem Ergin’s Dede Korkut Kitabı, printed in 2016, is actually consist of two volumes. First volume gives the summaries of the twelve stories, general information on Dede Korkut’s stories, scientist who studied the book, original copies of Dresden and Vatikan transcripts and the translation from the original text of Dresden copy.

In his article “Dede Korkut’un Delileri” (2004) İsa Kocakaplan studied the “characters titled lunatic”. After mentioning the etymology of the word “lunatic”, Kocakaplan talked about the social place of the “lunatics” with proverbs and idioms. In the article words, behaviours and social roles of the lunatics, Deli Dumrul, Deli Dünder, Deli Evren, Deli Kara Budak and Deli Karçar, are examined elaborately.

One of the most detailed studies on Stories of Dede Korkut is Orhan Şaik Gökyay’s Dedem Korkudun Kitabı (2007). In his book, Orhan Şaik Gökyay studied the stories in a very detailed way. First part of the book includes texts of the stories and the vocabulary index. After this part, the facsimile of Dresden copy of the Stories of Dede Korkut is located. Next, the geography of the stories, the characters and findings about them, analysis of the stories’ linguistic and stylistic features. In the motif and morals part beliefs, custom and material culture of the Stories of Dede Korkut are rendered. And the last part is about the stories like Bamsı Beyrek, Tepegöz, Deli Dumrul, which are still alive and told, and their rumors. This sense, Gökyay’s work is very crucial as motifs of Stories of Dede Korkut can be studied thoroughly and professionally.

In her work “Dede Korkut Hikâyeleri ve Âşık Garip Hikâyesinde Yer Alan Maddî Kültür Ürünleri”, Süheyla Sarıtaş (2008) classified the material culture products as 1.

Housing, architectural and placing, 2. Material culture products that re used in daily life, 3. Material culture products related to the armory, 4. Material culture products of clothes. As the article proceeds, tables and explanations of these products are given.

In his article “Sınırları İhlal Edilen Doğanın İntikamı: Tepegöz” (2009), Ramazan Korkmaz provides the link between the shamanistic era and the story of Tepegöz. Korkmaz evaluated that the “land- water” concept of the Dede Korkut stories is the “mythical protective power” and if this concept is endangered or demolished it will cause calamity through the Tepegöz paradigm. He analysed in detail the Basat and the Tepegöz and cleared that the calamity caused to a nation is the result of nondependence of faith and cultural values. (Korkmaz 2009:65-78)

In her artcile named “Dede Korkut Hikâyelerinde Barınma İle İlgili Sözler ve Bu Sözlerin Birlikte Kullanımları Üzerine” (2011), Yeter Torun detected vocabulary items about the sheltering, analysing these words and vocabulary items via linguistic approaches. (Torun 2011:1251-1263)

Lütfü Kerem Başar emphasise on his article, dede Korkut Hikâyelerinde Savaşçı Eğitimi (2012) that raising styles of the sons in the stories are primarily as “alp style” which means bravery, heroic and valiant. It is suggested that the sons have to be virtuous and make stunts. Lütfü Kerem Başar tells that in order to be an “alp”, a son must bring features from birth and gain others in life. From birth, a son must has an extraordinary birth, be the only child and must be raised in the wilderness. After these conditions, it is clarified that in order to be an “alp” the hero should obey the society’s rules and meet the expectations. Father is always a good instructor when it comes to the art of war; importance of the armour and the loyalty to family of the alps maka them truest heroes. In the article, necessary conditions, do’s and don’t’s and the training are examined according to the society’s structural codes and expectations (Başar 2012: 1009-1117).

In his work Deli Dumrul’un Bilinci (2013), M. Bilgin Saydam explicitly explained the meaing the world by the individuals which starts the process of creativeness and he approached the story of Deli Dumrul from the point of cultural pscyhology. He explained the concepts of belief, psychology and sociology of the Deli Dumrul’s story thoroughly. M. Bilgin’s work is the screening of the individuals’ psychology within the frame of belief.

Ömer Saraç divides the story of Boğaç Han in his article “Dirse Han Oğlu Boğaç Han Hikâyesi’nde Sosyal Göstergeler Açısından Kültür Kodları ve Anlam Kalıpları (2013)” into three parts according to the semiotic perception: 1. Superficial Level, 2. Syntactic Expression Level, 3. Central Meaning Level. In the first part Saraç talks about stylistic like how many pages are there in the story, which place the story takes with the Notion of Semiotics. In the syntactic expression level, he examined the Story of Boğaç Han, Son of Dirse Han in eight sections. In these sections, important parts of the story are examined. Important phases a detailed syntactic exposition is not done but motifs of the story are retained. And in the Central Meaning Level, contrasts of the story are give in a table but detailed analysis of the cultural codes are not mentioned (Saraç 2013: 128-137). Kamal Abdulla analysis the Book of Dede Korkut in the axis of myth and script in his book “Mitten Yazıya veya Gizli Dede Korkut (2015). In the first part Kamal Abdulla defines that contrasts define the content of the legend and tells that variants of 1. Chaos-cosmos, 2. Past-status 3. Inexperience- experience under the title of “all of the variants in the expression plan”. Locating these variants in the stories as nature- civilization, abnormality- normality, old- new, loyalty- award and tryout-conviction, he exemplifies under these titles.

Kamal Abdulla makes analysis about the features of myth and script after he analyses the contexts of the stories. According to him, mythological realization of the stories is “shaping the world view of the old people, organizing, developing and embellishing the relations with nature, surrounding and lastly with society” (Abdulla 2015:63). This means that mythical values of past and old times are represented in the story. And this representation is embodied by Dede Korkut, Bayındır Han, mothers, fathers and brothers in the stories.

Kamal Abdulla approached to the motifs of The Stories of Dede Korkut in a very different way and setting out from these motifs he made a detailed discourse analysis.

3. METHODOLOGY

3.1. What is a Norm

Sociologists define norms in different ways. Sociological literature speaks of three deficiencies with norms: 1. Dispute in the general definition 2. Deficiency of a scheme for separation of the norm types 3. Deficiency of clearance in classification of defined and fortuitous norms.

Definitions of norm below shows us the differences and disputes among sociologists: Robert Bierstedt: “A norm is a standard or a rule which directs our orientation in the social situations we have. A norm is a social expectation.”

Leonard Broom ve Philip Selznick: “Norms are guidelines of behaviour; they limit the alternative ways to reach the goal. Norms are based on cultural values, ethical standards, logic and aesthetic concern.”

George C. Homans: “Norms are a group’s, not every time the whole of the group, acting way of in a certain situation.”

Harry M. Johnson “A norm is an abstract mould in mind that sets limit for the behaviour.”

Richard T. Morris: “Norms are orders that are generally accepted, either forbide or acknowledged against other people’s behaviours, beliefs or feelings”

Theodore M. Newcomb: “Unfortunately, the expression of norm has more than one meaning. However, as the meaning it refers to fixed reference frame more or less.”

Robin M. Williams: “Norms are transmission rules, they clarify what to do and what to do not in different situations with different social actor. “Cultural norms” statement refers to way of doing things in the given specific situation.”

Ragnar Rommetveit observed that this term has 3 different usages: 1. Showing stability with the behaviour 2. Defining a common reference frame 3. Specifying the social pressure and force.

According to Bruce P. Dohrenwend there is a fourt definition: Social norm is the rule that brings two or more people together in a specific time and overt behaviours. Norm is signalised with the characheteristics below: 1. As a rule, at least one individual of the social group has to know it 2. As a binding rule, we should encounter it in any member of the society a) internalized b) as an outer enforcement in more than one member of the social cluster c) as an outer enforcement from out of the social cluster.

This sitation suggested by the definition is that before becoming a norm it should be implemented by the social cluster in a standarized way. Social norms take place primarily in sociology, psychology, economy, politics, international law and recently in philosophy leastwise (Xenitidou, Edmonds 2014:3).

3.2. Newmark's Categorization of Culture Specific Items

Culture specific items could be very hard to define. It could be very misleading to decide what is culture-specific and what is not.

Davies (2003) claims that CSIs including beliefs, customs, norms of behavior, artifacts, traditions, clothes, foods and institutions may be implicitly or explicitly presented in a text to be translated (p. 68). One can notice the CSIs in literary texts where they are used to reflect cultural settings. In this regard, CSIs are words and expressions that are peculiar to source language and culture and thus pose a drawback for translators.

As cited by Nazan İşi, on her master's thesis:

“The diversity of terms used in translation studies to name culture-specific items is also reflected in the number of categories and classifications proposed based on several criteria to further define what such items cover or include. In his paper investigating culture-related translation problems in subtitles, Pedersen (2005) suggests two categories as intralinguistic and extralinguistic culture-bound

references. Intralinguistic culture-bound references involve idioms, proverbs, slang and dialects whereas extralinguistic culture-bound references are expressions which describe entities or processes outside language, and which refers to an object or concept that is identifiable to a relevant audience, as this referent is within the encyclopedic knowledge of this audience. The typical examples of extralinguistic culture-bound references include names of people, places, institutions, food and customs (Pedersen, 2008, p. 102). Axielá (1996) distinguishes two basic categories of CSIs: proper nouns and common expressions. The former refers to either conventional names that have no meaning of themselves or loaded names that evoke certain literary, historical and cultural associations such as fictional and non-fictional names, and nicknames. The latter contains the world of objects, institutions, habits and opinions which are restricted to each culture and are left out of the heading of proper nouns (p. 59). To sum up, CSIs cover a wide range of culturally-conditioned concepts that are used to identify persons, places, artifacts, etc. entities and to connote to a class of certain objects, experience, settings, situations, etc. It should be still noted that these classifications or elaborations are based on only basic interpretations of real-life instances and formulated depending on the specific characteristics of the material they have analyzed. It is also worth noting that all real-life occurrences and concrete situations in a text may not necessarily match such classifications. It would be probably the same when any of such classifications are used for the categorization of CSIs. Thus, rather than adopting a certain categorization 20 of CSIs, the present study attempts to make use of such elaborations or sub-categories in order to identify CSIs and to analyze the ways how they are translated.”

The cultural items of this study are defined by Newmark’s categorization, a valid categorization that systematizes the cultural items.

Table 3.1. Newmark's categorization of culture specific items

Ecology	
Material Culture	Food Clothes House Transportation
Social Culture	Work Leisure
Social Organizations	Political and Administrative Religious Artistic
Gestures and Habits	

“Words” are taken as units since Newmark's categorization analyses words. The culture specific terms are found in the Turkish original and looked up to English versions. The process of each culture specific item is recognized at this point.

3.3. Conservation of Proper Names

Two categories of CSIs are existing: proper nouns and common expressions, the ones involving objects, institutions, habits and opinions which cannot be included in the category

of proper nouns (Aixelá, 1996:59). It is known that proper names refer to specific person, place, or thing, and is usually capitalized.

Tymoczko indicates that proper names are “dense signifiers” and states that they are “the most problematic to translate, in part because their [...] significance is often culturally specific and dependent on cultural paradigms” (Tymoczko, 1999:223-224). This means that they are semantically, geographically, historically and culturally charged. This is the reason why many theorists like Aixelá call them CSI (Jaleniauskiene and Čičelytė, 2009:32).

According to Aixelá, the proper nouns are divided into two as “conventional” nouns which mean “unmotivated” and have no meaning and “loaded nouns” which mean “motivated” and have wide range from “suggestive names” to “expressive names”, nicknames, fictional names and etc. They have some kind of historical and cultural associations (Aixelá, 1996, p. 59). In translation of conventional names, the tendency is translating them as repeating, transcribing or transliterating; and in translation of loaded names, the tendency is linguistic translation (Aixelá, 1996, pp. 59- 60). Furthermore, he says that

“Thus, we may distinguish two basic categories from the point of view of the translator: proper names and common expressions (for what better term to cover the world of objects, institutions, habits and opinions restricted to each culture and that cannot be included in the field of proper names (Aixelá, 1997, p. 59).

Aixelá categorizes the CSIs according to the degree of intercultural manipulation. Thus, he divides them into two regarding their nature: conservation and substitution of the original reference (Aixelá, 1996, p. 61).

Proper names of the Dede Korkut Stories are mainly translated with the Orthographic Adaptation. The ST reference is explained in a different alphabet which is unfamiliar for the target readers (Aixelá, 1996:61-62). The Turkish alphabet differs from the English alphabet at the letters: ç,ı,ö,ü,ş,ğ. With these unfamiliar letters the target audience feel themselves more foreigned if the translator leaves them untouched in translation. Facing a different letter, readers are prevented them from smooth reading of the text.

Examples: These examples clear up the strategy of Orthographic Adaptation

SOURCE TEXT	TARGET TEXT
Bayındır Han	Bayindir Khan
Oğuz	Oghuz
Dirse Han	Dirse Khan
Boğaç	Bugach
Kazılık Dağı	Kazilik Mountain
Hızır	Hizir
Ulaş	Ulash
Karaçuk Dağı	Karachuk Mountain
Han Uruz	Khan Uruz
Kıyan Selçuk	Kiyan Seljuk
Uruz Koca	Uruz Kojā
Şir Şemseddin	Shir Shemseddin
Bey Yiğenek	Bey Yigenek
Şökli Melik	Shökli Melik
Han Kazan	Khan Kazan
Saru Kulmaş	Saru Kulmash

Eylik Koca	Eylik Koja
Karaçuk Çoban	Karajuk Shepherd
Kazılık Koca	Kazilik Koja
Bay Biçen	Bay Bichen
Bamsı Beyrek	Bamsi Beyrek
Kısırcı Yenge	Kisirja Yinge
Banu Çiçek	Banu Chichek
Bay Büre Han	Bay Büre Khan
Deli Karçar	Delü Karchar
Yaltacuk	Yaltajuk
Yalancı	Yalanji
Gaflet Koca	Gaflet Koja
Buğur Boğazça Fatma	Bugur Boghazcha Fatma
Başı Açık	Bashu Achuk
Akça Kale	Akcha Kale
Duha Koca	Duha Koja
Kanlı KOca	Kanli Koja
Trabzon	Trebizond
Kara Çögür	Kara Chögür
Selcen Hatun	Seljen Hatun

4. ANALYZING THE TRANSLATED TEXT WITH THE LIGHT OF THE FRAMEWORK OF NEWMARK'S CATEGORIZATION

In order to establish the reliability and validity of the study, a quantitative research is also carried out. Two different analysts who are specialists in the translation studies field are selected to take part in the research. They were given the methodology and analysis chapters of this study to read. The culture specific items and norms are defined and categorized as the table below.

Specialist 1: ✓

Specialist 2: ✗

Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items

	Material Culture				Social Culture		Social Organizations				Gestures and Habits
	Food	Clothes	House	Transportation	Work	Leisure	Political	Administrative	Religious	Artistic	
Appointed hour									✓ ✗		
Seven streams						✓ ✗					
Lute						✓ ✗					
Nine loaves	✓										✗
White Tent			✓ ✗								
Red Tent			✓ ✗								
Black Tent			✓ ✗								
Forty Warriors							✓ ✗				

Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items (Continue)

	Material Culture				Social Culture		Social Organizations				Gestures and Habits
	Food	Clothes	House	Transportation	Work	Leisure	Political	Administrative	Religious	Artistic	
Wolf							✓ x				
Misfortune on your forehead									✓ x		
Fisil fisil											✓ x
Goose White										✓ x	
Red camels							✓ x				
Seven days						✓ x					
Forty warriors								✓ x			

Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items (Continue)

	Material Culture				Social Culture		Social Organizations				Gestures and Habits
	Food	Clothes	House	Transportation	Work	Leisure	Political	Administrative	Religious	Artistic	
Ak Saka										✓ ✗	
The day is at the hand						✓ ✗					
Bird-hearted										✓	✗
Six									✓ ✗		
Dervish									✓ ✗		
Ninety divisions of young men							✓ ✗				
Forty Brown-eyed warriors							✓ ✗				
lack moutain			✓ ✗								

Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items (Continue)

	Material Culture				Social Culture		Social Organizations				Gestures and Habits
	Food	Clothes	House	Transportation	Work	Leisure	Political	Administrative	Religious	Artistic	
Black eyes						✓ x					
Blue and black dress						✓ x					
Black hair						✓ x					
Black stallion								✓ x			
White hair						x				✓	
Black cloud											✓ x
Red-winged Azrail									✓ x		
Black bearded						✓ x					

Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items (Continue)

	Material Culture				Social Culture		Social Organizations				Gestures and Habits
	Food	Clothes	House	Transportation	Work	Leisure	Political	Administrative	Religious	Artistic	
White chest						✓ ✗					
Gooselike						✓				✗	
White-towered castle			✓ ✗								
Gold-chimneyed house			✓ ✗								
White sheep								✗			✓
Eight storied heaven									✓ ✗		
Clean forehead						✓			✗		

The sake of Mohammed									✓ ✗		
-------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--------	--	--

Table 4.1. Categorisation of Culture Specific Items (Continue)

	Material Culture				Social Culture		Social Organizations				Gestures and Habits
	Food	Clothes	House	Transportation	Work	Leisure	Political	Administrative	Religious	Artistic	
Forty friends									✓ ✗		
Yellow clad sultana							✓ ✗				
White tent			✓ ✗								

4.1. Cultural Norms and How They Are Transferred

- Son/ Brother
- Naming Ceremony
- Horse race/ Archery race/ Wrestling
- Colours: White/ Black/ Red
- Numbers: Seven/ Forty
- Animals: Stallion/ Ram/ Dog
- Family
- Red-winged (Reaper)
- Islam
- Lion
- Intercourse with supernatural creature
- Contravene the social ethics and punishment
- Wolf
- Bull

Son/ Brother

From past to present, a son is always more important when it comes to the continuation of the lineage in all of the Turkic cultures. In the beginning of the story when Bayındır Han was feasting, Bay Büre Bey was not respected as he has no son or brother.

Naming Ceremony

In the stories of Dede Korkut, naming is a ceremony which is one after a boy shows some kind of heroism or bravery. The boy, who was called as Bamsi by his father, was named

Beyrek by Dede Korkut after he rescues the merchants from the infidels and saves the goods. According to Turkish Language Institute's Dictionary of Names, Beyrek stands for "tactful, gentlemen" and "sorrowful". This name clarifies the name Beyrek as he saved the emrchants and not talking about it, being humble and the captivity he will encounter later.

Horse Race/ Archery Race/ Wrestling

As a nomad society, sport is a lifestyle with the Turks. Even in the Chinese sources around B.C.200, it is recorded that Turkish children, starting from a very young age, are familiarized with horse riding, archery, wrestling, swordcraft, hunting, using spear and being a warrior. (Eberhard, 1941 tra: İmamoğlu, O., Taşmektepligil, M.Y., Türkmen, M., 1997 s.139-144). Among the traditional Turkish sports, the ones with the horses are the most crucial ones (Kırşan 1937, tra: İmamoğlu, O., Taşmektepligil, M.Y., Türkmen, M., 1997 s.139-144). Agility of being nomad makes horse riding a part of the daily life and make it the focus point f the wars. This situation can still be seen in Eastern Anatolia, especialy in Erzurum.

As a more individual spor, wresting has a great place in our culture (Özdamar 1988, tra: İmamoğlu, O., Taşmektepligil, M.Y., Türkmen, M., 1997 s.139-144). From past to present, wrestling has been done by every Turkish tribe. In the Ottoman era, there were 4 great (Edirne, Manisa and two in İstanbul) (Sümer 1983, tra: İmamoğlu, O., Taşmektepligil, M.Y., Türkmen, M., 1997 s.139-144) and in total 61 wrestling logde; but now there is none in modern Turkey (Güngör 1986, tra: İmamoğlu, O., Taşmektepligil, M.Y., Türkmen, M., 1997 s.139-144).

Another sports branch as importans as horse riding and the wrestling is archery. Turkish Kahn Oguz Han's naming his children as "Üç Ok" (Three Arrow) and "Boz Ok" (Grey Arrow) shows how important the archery is (Turan 1976, tra: İmamoğlu, O., Taşmektepligil, M.Y., Türkmen, M., 1997 s.139-144).

Colours: White/ Black/ Red

Nowadays, it is widely accepted that colours affect and reflect our mood in the most convenient way. Likewise, in the spoken literature, colours have great importance and they

stand for beyond just the names. Colours and the meanings they are given by the ancient people are related to the earthly things and beyond (Yıldırım, E. 2012, s.124).

The word white is used by W. Radloff as “plain, white, sclera, egg white, honor and honesty” (Radlov, W., tra: Yıldırım, E. 2012, s.12). K. Yudahin offered meanings as “white, clean, virtuous, innocent, sinless, truth, real, rightful” (Yudahin, K. tra: Yıldırım, E. 2012, s.13). Also, white stands for cleanliness, limpidity, justice and power. White is also the colour for innocence, victory, peace, joy, sovereignty, devotion and mercy and symbolizes the immortality. With these information, it can be said that wearing white at the day of Bamsı Beyrek’s wedding and white coloured clothes that the guests wear are the reflection of the joy.

Seen through nearly all of the Dede Korkut’s Stories, black colour has some debate on. On one side it is related to dark powers, crime and evil, on the other side black is the symbol for fidelity, perseverance, endurance, caution, wisdom and reliability (Küçük, S. 2010:185). And moreover black is accepted as the colours of unhappiness, despair, illegality and disappointment (Mazlum, Ö. 2011:131). Upon Yaltacuk gives the news of Beyrek’s death, Beyrek’s family’s grieving and khan’s wearing dark clothes are suits well with the unhappiness and despair of the news.

Encountering the colour red in fire and blood, in the nature, gives thrill, puissance, raider to the characteristics of the colour (Mazlum, Ö. 2011:131). In some of the societies, red stands for the reign and the rulership (Willins, tra: Mazlum, Ö. 2011:131). The Chinese sources writes that during the era of Gokturk’s and Uyghur’s Kirgiz khans in the north have a red flag and everybody respects that flag. Also, Gokturks and Uyghurs and Mongols use the red kaftan and the red stamp as the symbols of khanate (Ögel, tra: Mazlum, Ö. 2011:131). With the light of these information, it is clear that giving Beyrek a red kaftan, Ban Cicek specifies and accepts Beyrek as the family’s ruler/ chief. At the same time, preparing a red tent for the wedding reflects the thrill and the happiness for the wedding.

Numbers: Seven/ Forty

The number pattern that we encounter in every cultures is related to the religion when it comes to the Turks (Küçük, M.A., 2013:96)

The number seven has the basic belief of the seven planets. Because it is widely believed that earth is standing still and all of the other planets revolve around it. At the same time, all these planets are thought to be at a level of the earth or the heavens and the idiom of “seven layers of earth and heavens” appeared (Küçük, M. A. 2013:102). Also, holy Quran have the definition of seven heavens (Bakara Suresi: 29). As the Islamic elements, circumambulating the Kaaba seven times, the Seven Sleepers, the seven fardh of Friday Prayer are features of this number.

The number forty has always been accepted holy from the dawn of the time by the Turks. It can be seen that this number is also important in the Islamic culture. We encounter this number in very different ways: Baby's having the first forty days; having forty khans, forty brave, forty infidels in the legend; settlement names as Kirkagac, Kırklareli etc. Moreover, forty is the number for maturity, wholeness, power, strength, preparedness, trying, waiting and punishment (Ögel, 1993, tra. Küçük, M.A., 2013:105). As Beyrek takes forty brave men with his side and raid to save the merchant shows us the power of the forty, marrying forty brave men with forty girls shows us the unifying feature of the forty.

Animals: Horse/ Ram/ Dog

Horse is very crucial with the Turkish mythology. Before the Islamic Era Turkish societies, horses are believed to join their masters in the afterlife. In the tradition of Turkish legends, horse is accepted as a loyal friend, a crucial element on winning a battle, a brave element that saves the master from death (Doğan, L. 2001: 617). Later on, horses are accepted as the symbols of power, hegemony, bravery and friendship. Living a nomad life and taming the horse and serving it to the world also have effected Turks' beliefs about the horse (Ocak, A. Y., tra. Çatalbaş, R. 2011:51). In many legend, story and myth, horse is counted as the master's best friend, company of the victory and most precious belonging. Beyrek's recognizing his horse – after sixteen years of slavery- and the horse's recognizing Beyrek is an example of this cherishing.

Ram is the symbol of power, force and bravery and sometimes we encounter it as the coat of arms of the dynasty. After the Islamic period, ram represents power, strength, domination and bravery. Upon dedicating Ismail as a sacrifice to the God, the ram gained the meanings of death and the sacrifice. When Deli Karçar wants a thousand rams for his sister as

a dowry is to protect the groom to be from a thousand deaths (Çoruhlu, tra: Çatalbaş, R. 2011:53).

Dog, is not as important as the wolf for the Turks. Moreover, it has been known that in pre-Islamic era strong shamans turn into wolves while weak ones turn into dogs. (Çatalbaş, R. 2011:54). The motive of dog had negative meanings and associations before Islam, but after the acceptance of the Islam and the huntership becomes more important day by day, it started to bear positive meanings like friendship, loyalty and patience (Çoruhlu, tra: Çatalbaş, R.2011:54). Again, it is a reflection of the dog association that Deli Karçar kept his promise and be patient about his sister's marriage, even though he didn't want this to happen.

The first motive we encounter in the story is the uncompleted transition to the Islam. This situation reveals itself when Deli Dumrul didn't recognize one of the four archangels of Islam, Azrail, and believed that he could kill Azrail.

Themes of earthly possessions and fondness of life starts when Deli Dumrul goes to his parents to ask for their lives in place of his. Like every other normal human being, his parents don't want to give their lives and Deli Dumrul resents this. When he gets the permission from Azrail to see and say farewell to his wife, the theme of earthly possessions turns into love and loyalty. Deli Dumrul's wife asks Azrail to reap her life instead of his. Forgiven upon this, Deli Dumrul repents his sins and the theme turns into remorse.

Family

"Stories tell us that family is a rock-solid institution. This family is such a type that woman and man are devoted to each other that they can give away their lives for each other and for their offsprings; and they are faithful and meaningful." (Banarlı, 2001, tra: Kara, R., Yılmaz, O. 2010:7). Importance of the family shows itself in the best way it can in Deli Dumrul's Story. Upon Reaper asked his life to change with someone else's life Deli Dumrul asked his parents, he couldn't get a positive answer from them. After accepting his situation, Deli Dumrul lets her wife know about this. However, his wife can't accept this and asks her life to be taken. This situation, giving a life without asking for, can be interpreted as a family lacking one parent is not a whole family. Considering this, saying that Deli Dumrul's story is a

story filled with moral values that makes a family as love, loyalty and self sacrifice (Kara, R., Yılmaz, O. 2010:8).

Red- Winged (Reaper)

Apart from the previously mentioned characteristics of the colour red, it is the colour of destruction and the danger. Taking its colour from the blood and representing the renovation of the life in the ancient era, red colour stands for Reaper's ending the earthly life and starting another life.

Islam

One of the main keystones of Deli Dumrul's Story is Islam. It can be clearly seen that Deli Dumrul is hesitated about the components of Islam, even though he accepted Islam (Güngör, R.Ş. 2016:326). Believing in Allah but not accepting Reaper is the sign of a newly established religion. And again, one can assume that Deli dumrul has enough knowledge about the religion when he begs to Allah and saying "you are in the hearts of believers". With all these dilemmas, the final point of the story is mercy of Allah and believing in angels.

Lion

The norm of lion is used for power and magnificence in many developed cultures. Since the Altay Turks, battle, victory, good winning over bad, power and puissance are symbolized with lions.

Getting lost and being raised by a lion in the beginning of the story, Basat takes his goodness in his fate and winning the battles from the norm of this lion.

Intercourse with supernatural creature

Fairies are accepted as the females of djinni (Doğan 1981, tra: Duvarcı, A. 2005:7). As a symbol of beauty and helpfulness, fairies, also defined with the problem solving attitudes

and skilfulness, are considered to be fictitious characters (Duvarcı, A 2005:7). As with the djinnis, fairies will stay unattended if no harm is done or teased. If Konur Koca Sarı Çoban hadn't captured a fairy and had intercourse with her, the story line would be much different since Tek Gözlü Dev would never be born.

Contravene the social ethics and punishment

Social ethics are not written contracts. However, written or not one must obey the rules that keep a society safe and sound. When Konur Koca Sarı Çoban violated the rule of one's being voluntary to have sex, he caused a great punishment to his society. Throwing out the baby with the bath water, he caused one of the greatest punishments to his society with only one action of himself.

Wolf

Animal ancestor concept has been the symbol for state, empery etc, and gain meanings about earth and sky. Chinese sources offer information about sovereignty and bravery of wolf image. It can be understood from Turkish cosmology that wolf is connected to the element of light. As many other animalistic elements, wolf also lost its divine meaning after converting to Islam. And some parts are adapted to Islamic tradition. Apart from new negative meanings, symbols like bravery and power, or keeper from evil eye continued.

Bull

In Dede Korkut's Stories, bull stands for power, strength and bravery. In these stories Boğaç Han takes over a bull in order to get these features. It is seen that in scenes with animal fighting, bull is defeated. This is because bull is an earthly element. It also stands for a month in Turkish calendar of twelve animals.

5. CONCLUSION

The first part of this thesis is about the Dede Korkut and his stories. Culture is what turns societies into nation and Dede Korkut's Stories not only mirrors his personality but also the processing way of Turkish culture. A nation's finding itself in a story after many centuries is the greatest way to show how the culture is preserved and transferred from generation to generation.

The second part of this thesis is about Newmark's Categorization of Culture Specific Items. Main concepts of categorization are studied. With this thesis studies, it is seen that the translation of Dede Korkut's Stories reflects a big portion of its own culture. The translation of this book, made in 1972 by Professor Faruk Sümer and Ahmet E. Uysal, is clearly understandable by today's readers. This situation also reveals that the translation is acceptable. However, each of the six stories I studied, there are points that are unignorable which are incompatible with the religious matters and the difference between settled and nomad lifestyles. When both of the cultures are taken into consideration, the degree of translation is well done.

Likewise, these stories coming from 13 centuries ago should be simplified in order to be understood by a regular citizen, Dresden copy with Latin alphabet must have holes in this sense. However, even though the elements close to the target culture are tried to be chosen, the impact decreased unwillingly. It can be suggested that a simplified copy of this text can be translated to English in order to make that impact more impressive and striking. In today's conditions, for the linguistic changes and globalization, this translation should be re-evaluated. Examining similar texts, will have another perspectives of lights. And for another study idea, examining the same or other stories of Dede Korkut via different theories will bring alternative results and alternative perspectives.

The third part of this thesis consists the culture specific items that are seen in the stories and their definitions. Two different independent specialist of Turkish culture examined and classified the defined items as for the Newmark's classification.

Another result of this thesis is that there's not enough studies about the translated Dede Korkut's Stories. A masterpiece that involves such globally acceptable values should not

only be translated from one language to another but also promotion and distribution should be better. Because one of the oldest civilizations, Turks have many values added to civilizations from war to education.

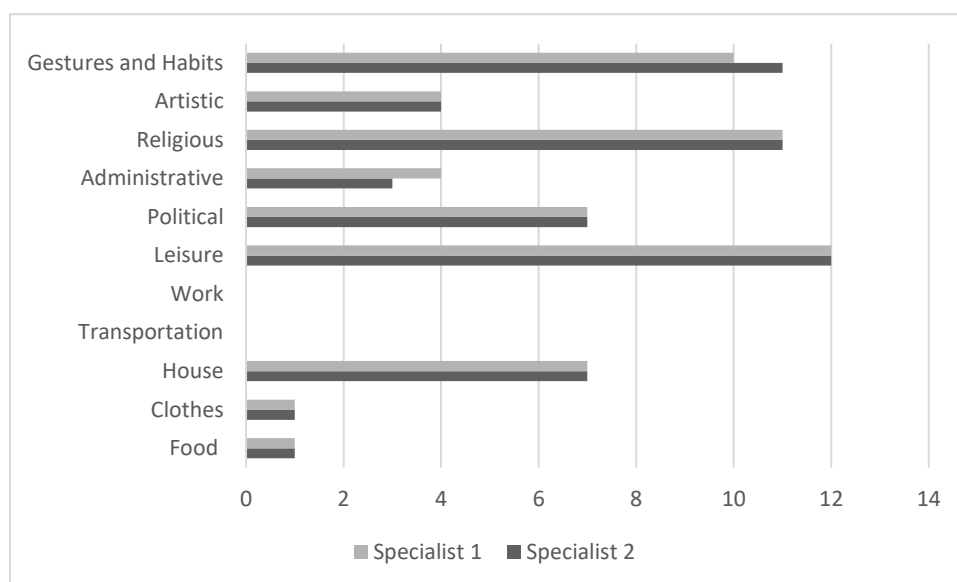
The main purpose of this study is to demonstrate the importance of the CSIs on transferring the culture and the message correctly. In order to get the mentioned information the target text was read carefully and analyzed for the culture specific items.

The study has shown that culture and translation lies side by side. In the translation process CSIs may be a problem and the translator are supposed to solve this problem. Solving this problems place a great responsibility on the shoulders of translator.

In order to prove the aim of the study, the research questions asked in the Introduction part can be answered as follows:

1. As for the main question, how many culture-specific items are encountered in the first six stories of the book? The analysis is done with the Book of Dede Korkut translated by Faruk Sümer, Ahmet E. Uysal and Warren S. Walker.

For the first six stories, 57 CSIs are found and two specialists analyse these items. Result of the analyse can be seen as:

Tablo 5.1. Distribution of CSIs According to Experts

Under the Material Culture heading, 9 CSIs were found: 1 on food, 1 on clothes and 7 on house. Although transportation was under this section, there were no significant culture-specific items were found.

Under the Social Culture heading, 12 CSIs were found and all was on the leisure.

Under the Social Organizations heading, 26 CSIs were found: 7 on political, 4 on administrative, 11 on religious and 4 on artistic.

And for the last heading, 11 CSIs were found on the Gestures and Habits.

From these CSIs, selected 21 are explained according to the Turkish mythical approach and information. The explained CSIs are

2. As for the sub-question, mythical culture-specific items of these stories are studied and one by one they are tried to be explained.

From these CSIs, selected 21 are explained according to the Turkish mythical approach and information. The explained CSIs are

- Son/ Brother
- Naming Ceremony
- Horse race
- Archery race
- Wrestling
- White
- Black
- Red
- Seven
- Forty
- Stallion
- Ram
- Dog
- Family
- Red-winged (Reaper)
- Islam
- Lion
- Intercourse with supernatural creature
- Contravene the social ethics and punishment
- Wolf
- Bull

REFERENCES

- Abdulla, K. (2015). *Mitten Yazıya veya Gizli Dede Korkut*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Aixelá, J., F. (1996). Culture-specific items in translation. In R. lvarez & M. C. Vidal(Eds.), *Translation, power, subversion*. Clevedon: Multilingual Matters, 52-77.
- Başar, L. K. (2012). *Dede Korkut Hikâyelerinde Savaşçı Eğitimi*. Turkish Studies,7/4, 1009-117
- Binyazar, A. (2002). *Dede Korkut*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları,13.
- Cemşidov, Ş.A. (1990). *Kitab-ı Dede Korkut*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 51-52.
- Çatalbaş, R. (2011). Türklerde Hayvan Sembolizmi ve Din İlişkisi. *Turan Stratejik Araştırmalar Merkezi Dergisi*, Cilt 3- sayı12,51,53,54.
- Doğan, L. (2001), Türk Kültüründe Hayvanlar ve Hayvan İsimleri. *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, Sayı:12,615-659.
- Duvarcı, A. (2005), Türklerde Tabiat Üstü Varlıklar ve Bunlarla İlgili Kabuller, İnanmalar, Uygulamalar. *Bilig*, Sayı:32, 125-144.
- Ergin, M. (2016). *Dede Korkut Kitabı 1-2*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 73.
- Güngör, R.Ş. (2016). Dede Korkut Hikayelerinde İslamî Unsurlar. *HİKMET-Akademik Edebiyat, Prof. Dr. Mine MENGİ Özel Sayısı*, Yıl 2, Sayı 5, 314-335
- İmamoğlu, O., Taşmektepligil, M.Y., Türkmen, M. (1997). *Türk Kültüründe Spor*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 10, 139-144.
- İnternet: **TDK**. Retrieved from:
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_kisiadlari&arama=anlami&uid=1630&guid=TDK.GTS.5a356c12f36677.92761563 Date: 16 December 2017.

İnternet: Yardımcı, M. “Geleneksel Kültürümüzde ve Aşıkların Dilinde Sayılar”.

Retrieved from: <http://turkoloji.cu.edu.tr/HALKBILIM/18.php> Date: 10 December 2017.

İşi, N. (2017). *Analysis of culture-specific items in the English translation of Nazım Hikmet's Memleketimden İnsan Manzaraları*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Jaleniauskienė, E., & Čičelytė, V. (2009). The Strategies for Translating Proper Names in Children's Literature. *Studies About Languages*, 15, 31-42.

Kalkandelen, A. H.(2002). *Büyük Türk Destanları*. Ankara: Türk Kültür ve Eğitim Norm Geliştirme Vakfı Yayınları, 70.

Kara, R. ve Yılmaz, O. (2010). Dede Korkut Hikâyelerinde Sosyal Hayat. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* I, 193-211.

Korkmaz R. (2009). Sınırları İhlal Edilen Doğanın İntikamı: Tepegöz. *Turkish Studies*, 4/8, 65-78.

Kottak, C. P.(2015). *Anthropology: Appreciating Human Diversity* (16). USA: Mc Graw- Hill, 21-25.

Küçük , M.A., (2013). Türk Destanlarında “Sayı” Motifinin Dînî Yansımaları. *Gazi Türkiyat* 2013 (3), 91-109

Küçük, S.(2010). Eski Türk Kültüründe Renk Kavramı. *Bilig*, Sayı 54, 185-210

Mazlum, Ö. (2011). Rengin Kültürel Çağrışımları. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Aralık, 131.

NALBANT, Mehmet Vefa, (2016), Dede Korkut Alp Eren midir? Korkut Adı Üzerine Yeni Bir Etimoloji Denemesi, *Dil Araştırmaları*, Bahar 2016/18, s. 125-133.

Özsoy, B. S. (2006). *Dede Korkut Kitabı*. Ankara: Akçağ Yayınları, 28-30.

Öztürk, A.(2009). *Çağların İçinden Türk Destanları*. İstanbul: Pozitif Yayınları, 224, 234, 237.

Saraç, Ö. (2013). Dirse Han Oğlu Boğaç Han Hikâyesi'nde Sosyal Göstergeler Açısından Kültür Kodları ve Anlam Kalıpları. *Dede Korkut Türk Dili ve Araştırmaları Dergisi*, 2,4, 128-137

Torun, Y. (2011). Dede Korkut Hikâyeleri'nde Barınma İle İlgili Sözler ve Bu Sözlerin Birliktelik Kullanımları Üzerine. *Turkish Studies*, 6/3. 1251-1263.

Toury, G. (1995). *Descriptive Translation Studies and Beyond*. USA: Benjamins Translation Library, 31,62,65.

Tymoczko, M. (1999). *Translation in a Postcolonial Context*. Manchester: St Jerome.

Xenitidou, M., Edmonds, B. (2004) *The Complexity of Social Norms*. İngiltere: Springer, 3.

Venuti, L.(Editör). (2004). *The Translation Studies Reader*. Taylor & Francis e-Library, 202-203

APPENDIX

APPENDIX-1 A Sample of Translation

KAM BÜRE OĞLU BAMSİ BEYREK

Kam Gan oğlu Bayındır Han doğdu ve parlak çadırı dünyaya kuruldu. Çok renkli kubbe göğe doğru yükselirken ipek halılar bin-bir yere serildi. İç ve Dış Oğuz beyleri Bayındır Han'ın huzurunda buluştu.

Gelen beyler arasında Bay Büre Bey de vardı. Bayındır Han'ın karşısında yayına yaslanıp duran Kara Göne oğlu Kara Budak'ı gördü. Han'ın sağ yanında Kazan oğlu Uruz'u, sol yanında Kazılık Koca oğlu Bey Yiğenek'i gördü. Bay Büre bu üç genç adamı görünce derin bir iç çekti ve kontrolünü kaybetti. Mendilini çıkarıp acı bir şekilde ağladı. Bunu gören Oğuz halkının bel kemiği, Bayındır Han'ın damadı Salur Kazan kuvvetli dizlerinin üzerine çöküp Bay Büre'nin yüzüne bakıp "Bay Büre Bey, neden ağlarsın, yakınırsın?" dedi.

Bay Büre Bey cevapladı: "Kazan Han, neden ağlamayayım, yakınmayayım? Ne bir oğlum var ne bir erkek kardeşim. Yüce Allah beni lanetlemiş olmalı. Kendi hükümdarlığıma ve tahtıma yakınırım: Gün gelir de ölürsem ailemin soyu son bulacak."

"Buna mı ağlarsın?" dedi Kazan.

"Evet, sebebi budur. Keşke benim de Bayındır Han'a hizmet edebilecek bir oğlum olsaydı. O zaman ne mutlu, ne güvende olurum." dedi Bay Büre.

Onları bu şekilde konuşurken duyan Oğuz Beyleri yüzlerini yukarı kaldırıp ellerini cennete doğru açıp Yüce Allah'a Bay Büre'ye bir oğul vermesi için dua ettiler. O günlerde Oğuz Beylerinin hem duası hem de bedduası kabul olurdu.

Bay Biçen ayağa kalkıp dedi ki: "Beyler, benim için de dua edin. Yüce Allah bana da bir kız evlat göndersin."

Oğuz Beyleri ellerini kaldırıp tekrar dua ettiler: "Yüce Allah sana bir kız evlat versin."

Bunun üzerine Bay Biçen “Beyler, siz benim şahidim olun. Allah bana bir kız evlat verirse, kızım ve Bay Büre’nin oğlu beşik kertmesi olacaklardır.” dedi.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Vakti gelince Yüce Allah Bay Büre’ye bir erkek, Bay Biçen’e bir kız çocuk nasip etti. Bu haberi alan güçlü Oğuz Beyleri çok memnun oldular. Bay Büre tüccarlarını çağırdı ve onlara şu emri verdi “Tüccarlarım, her şeye gücü yeten Allah bana bir erkek çocuk verdi. Rum diyarına gidin ve oğlum erkekliğe adım atmadan onun için güzel hediyeler getirin.”

Tüccarlar uzun yolculuklarına çıktılar ve gece gündüz durmadan yola devam ettiler. En sonunda İstanbul şehrine geldiler. Buradan pek çok nadir ve güzel hediyeler aldılar. Buradan Bay Büre’nin oğlu için boz erkek bir deniz tayı, çok güzel dizilmiş bir yay ve altı parçalı bir sopa aldılar. Ardından eve dönüş için hazırlanmaya başladılar.

Bay Büre’nin oğlu beş yaşına bastı, sonra on ve yakında on beş oldu. Gri çalkara kuşu kadar cesur, yakışıklı bir adam oldu. O günlere genç erkeklere kan dökene veya baş kesene kadar isim verilmediği için adı yoktu. Bir gün Bay Büre’nin oğlu atının sırtına bindi ve avlanmaya çıktı. Av esnasında babasının at sürüsüne denk geldi ve atların seyisi ona atından inmesini, böylece onu misafir olarak ağırlayabileceğini söyledi. Kısa süre içinde birlikte oturup yiyip içtiler.

Bu arada tüccarlar Pasin’deki Kara Devent geçidine geldiler ve orada kamp kurdular. Ancak bilmiyorlardı ki Anvik Kalesinin kâfirleri- lanet olsun onlara- onları gözlüyorlardı. Tüccarlar uyurken bu kâfirler beş yüz adamla saldırıp kampı vurup mallarını yağmaladılar. Liderlerini yakalayıp esir ettiler ama genç olanları kaçıp Oğuz diyarına ulaşmayı başardılar. Oğuz sınırına gelince çok renkli bir çadırın olduğunu ve genç bir beyin sağ ve sol tarafında kırk savaşçıyla oturduğunu gördüler. Bu beyin bir Oğuz olduğunu düşünüp ondan yardım istemeye karar verdi tüccarlardan biri. Tüccar, beye yönelerek “Ah genç adam, ah genç bey lütfen beni dinle. 16 yıldır Oğuz diyarından uzaktayız ve güçlü bir Oğuz beyi için kıymetli ve nadir hediyeler taşıyoruz. Pasin’deki Kara Dervent geçidine geldiğimizde Anvik kalesinden beş yüz kâfir bize saldırdı. Kardeşim esir alındı, mallarımız ve erzakımız yağmalandı. Bu belaya

uğradık, yardımını dileriz. Belki bir gün başını kurtaracak sadakan olur, yardım et genç adam, yardım et!” diye yakındı.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Şarabını içen genç adam, altın kadehini yere fırlatıp adamlarına “Size ne dersem onu yapın. Bana zırhımı ve en güçlü atımı getirin. Ey insan dostları, atlarınıza binin.” Adamların önüne düşen tüccarlar, yolu gösterdiler.

Kâfirler yarı yolda durup yağmaladıkları malları ve paraları bölüşmeye başladılar. Tam da bu anda, genç boz kurt, erkekliğin aslanı, savacıların kaplanı üzerlerine çöktü. Daha ikiye kadar sayamadan kafasını kaldıran herkesi kılıcından geçirdi. Düşmanları yenip malları geri aldıktan sonra bir tüccar gelip “Ah beyim, bize çok iyi davrandın. Gel ve istediğin ne varsa bu mallardan al.” dedi.

Oradaki tüm mallardan sadece gri at, altı boğumlu sopa ve sıkıca gerilmiş yay dikkatini çekti genç adamın. Dedi ki “Tüccarlar, bana bu atı, bu sopayı ve bu yayı verin.” Bunu duyan tüccarlar telaşa düştüler. Genç adam “Tüccarlar, çok şey mi istedim?” dedi.

Tüccarlar cevapladı “Aslında değil. Beyimizin bir oğlu var ve bu üç hediyeği ona götürmek zorundayız.”

Genç adam “Beyinizin oğlu kimdir?” diye sordu.

“Bay Büre oğlu Bamsı’dır.”

Genç adam parmağını ısırды ve kendi kendisine düşündü: “Bu adamlardan bunları istemektense babamın bana vermesini tercih ederim.” Ardından atını kırbaçladı ve uzaklaştı.

Adam uzaklaşırken tüccarlar arkasından bakıp “Allah adına, ne kadar iyi ve değerli bir genç adam.” diye aralarında konuştular.

Genç gri adam babasının kampına gitti. Babası dönen tüccarların haberini alınca çok mutlu oldu. Kırmızı kubbeli bir çadır diktirip her yere ipek halılar serdirdi. Sağ tarafına oğlunu alıp çadıra oturdu. Genç adam ne tüccarlarla ilgili ne de kâfirleri öldürdüğüyle ilgili tek kelime dahi etmedi. Kısa süre sonra tüccarlar gelip eğilip selam verdiler. Kâfirlerin başını kesen genç adamın Bay Büre'nin sağ tarafında olduğunu gördüler. Yaklaşıp genç adamın elini öptüler.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Bu durum Bay Büre'yi gücendirdi ve tüccarlara “Sizi sersem oğlu sersemler. Babası yanında dururken önce oğlunun eli mi öpülür?” diyerek kızdı.

“Bu genç adam senin oğlun mu Han'ım?” diye sordu tüccarlar.

“Evet, öyle.” diye cevapladı han.

“Han'ım önce onun elini öptük diye gücenme, çünkü oğlun olmasaydı mallarımız Gürcistan'a gider, biz de esir düşerdik.” diye açıkladı tüccarlar.

Bay Büre sordu: “Oğlum kimseyi öldürdü mü? Kimsenin kanını döktü mü?”

“Evet yaptı. Kafalar kesti, kanlar döktü, adamları atlarından düşürdü.” diye cevapladı tüccarlar.

“Ad kazanmasına yeterli mi?” diye sordu bey.

“Yeter de artar bile sultanım.” dedi tüccarlar.

Bay Büre güçlü Oğuz Beylerini davet etti. Dede Korkut geldi ve çocuğa bir isim verdi. Dedi ki:

“Sözlerimi duy ve beni dinle Bay Büre Bey.

Yüce Allah sana bir oğul verdi, onu korusun kollasın.

Ak sancağını taşıdıkça Müslümanlarca takip edilsin.

Şuradaki karla kaplı dağları geçeceği zaman,

Allah geçmesine yardım etsin.

Kanlı nehirlerden geçeceği zaman,

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Allah sağlam geçişler versin.

Kâfirlerin arasına düştüğü zaman,

Allah ona şanslar versin.

Onu ‘Bamsım’ diyerek sevdin, çağırdın,

Artık tam adı ‘Gri atlı Bamsı Beyrek’ olsun.

Adını ben verdim, yaşını Allah versin.”

Oğuz Beyleri ellerini kaldırıp dua ettiler ve yeni isminin ona şans getirmesini dilediler Daha sonra tüm beyler toplanıp ava çıkmaya karar verdiler. Beyrek kendisine getirilen gri atına bindi. Bu neşeli grup Ala Dağ’a doğru yola çıktı.

Bir anda Oğuzların önünden bir geyik sürüsü geçti. Bamsı Beyrek hemen bir tane geyiğin peşine takıldı. Bu geyiği takip ederken, sultanım, yeşil çimen üstüne kırmızı bir çadırın yükseldiği bir yere geldi. “Allah’ım bu çadır kimin?” diye sordu. Ama bu çadırın, evleneceği kahverengi gözlü kızın evi olduğunu bilmiyordu. Çadıra yaklaşmaya çekindi ama kendi kendisine “Her neyse, en azından oyunumu kuracak kadar yaklaşayım.” dedi. Geyiği öldürdüğü çadırın önüne kadar geldi. Çadıra tekrar baktığında, çadırın bebekliğinde sözlendiği Banu Çiçek’e ait olduğunu fark etti.

Tam da bu sırada kız, çadırın önünden dışarıya bakıyordu. Bakıcılarına “Bu kadın kılıklı yaratık, bu aptal oğlu aptal, erkekliğini mi sergiliyor? Gidin ve etten size pay vermesini söyleyin.” dedi. Kadınları arasında Kısırca Yenge isimli bir kadın da vardı. Öne çıkıp konuşan bu kadın oldu: “Genç adam, geyiğin bir parçasını da bize ver.”.

Beyrek “Ey hemşire, ben bir avcı değilim. Aslında ben bir bey oğlu beyim. Avın hepsini alabilirsin. Ama sormama izin ver, bu çadır kimin?” diye cevapladı.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Kısırca Yenge “Genç bey, bu çadır Bay Biçen kızı Banu Çiçek’e aittir.” dedi. Beyrek bunu duyduğunda kanı kaynadı ama arkasını dönüp sessizce uzaklaştı.

Kızlar geyiği taşıyıp, güzel kızların kraliçesine, Banu Çiçek’in önüne bıraktılar. Büyük, yağlı geyiği gördüğünde kızlarına “Kızlar, bu genç adam nasıl biriydi?” diye sordu.

“Allah’ın indinde, yüzünde peçesi olan hoş bir genç adamdı. Bize bir bey oğlu bey olduğunu söyledi.” diye cevapladı kızlar.

Banu Çiçek “Ah hemşirelerim, babam bana, beni peçeli yüzü olan Beyrek’e nişanladığını anlatırdı eskiden. Bu genç adam büyük ihtimalle o. Onu buraya getirin ve konuşayım.” dedi. Beyrek’i çağırdılar ve o geldi. Banu Çiçek kendisini bir şalla örttü ve “Genç adam, nereden geliyorsun?” diye sordu.

“İç Oğuz diyarından.” dedi Beyrek.

“Oradaki akrabalar kim?” diye sordu Banu Çiçek.

“Ben, Bay Büre oğlu Bamsı Beyrek’im” dedi genç adam.

“Burada ne arıyorsun?” dedi Banu Çiçek.

“Bay Biçen’in bir kızı olmalı. Onu görmeye geldim.” dedi genç adam.

Kız dedi ki “O, sana kendisini gösterecek bir kız değil. Ama ben onun hemşiresiyim. Birlikte ava çıkalım. Eğer atın benim atımdan daha hızlı koşarsa, onun atını da yenebilirsin. Ardından ok atalım, benden daha uzağa ok atabilirsen, onu da yenebilirsin. Ardından güreşeceğiz. Eğer bunda da beni yenebilirsen, onu da yenebilirsin.” dedi.

“Pekâlâ, o zaman. Hadi yola çıkalım.” dedi Bamsı Beyrek.

İkili atlarına binip araziye çıktılar. Atlarını mahmuzladılar ve Beyrek’in atı kızın atından daha hızlı koştu. Oklarını attıklarında, Beyrek’in oku kızın okundan daha ileriye gitti. Kız “Ah

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

genç adam, kimse benden daha hızlı at sürememişti, kimse benden daha uzağa ok atmamıştı. Şimdi güreşelim.” dedi.

Beyrek bir anda atından indi. Birbirlerini iki usta güreşçi gibi tuttular. Kız Beyrek’in dengesini bozup düşürmeye çalışırken Beyrek de kızı yere sermeye çalıştı. “Eğer bu kıza yenilsem, kafamı şişirirler ve İç Oğuz’da benim hakkımda kötü şeyler söylerler.” diye düşündü. Gücünü topladı ve sonunda kızı yere fırlattı. Kız kendisini kurtarmaya çalışırken, Beyrek kızın gömleğini çıkardı ve onu göğsünden yakaladı. Ardından Beyrek kızı ince belinden yakalayıp tekrar yere attı, kızı sırt üstü düşürdü.

Kız “Genç adam, ben Bay Biçen’in kızı Banu Çiçek’im.” dedi.

Beyrek kızı üç defa öptü ve bir defa ısırıldı. Kendi parmağındaki yüzüğü çıkartıp kızın parmağına takarken “Evliliğin mutlu olsun han kızı. Bu da bizim nişanımız olsun.” dedi.

Kız “Bu olduğuna göre artık kalkıp gitmelisin.” dedi.

“Dediğini yapacağım.”

Bey kızı orada bırakıp kampına döndü. Aksakallı babası onu karşılayıp sordu “Oğlum, bugün Oğuzlarda kayda eğer bir şey gördün mü?”

“Ne görmeliydim?” diye cevapladı Beyrek.

“Oğlu olan oğlunu evlendirir. Kızı olan kızını verir. Sence artık seni de evlendirmeli miyiz?” diye soru babası.

“Aksakallı, sevgili babam, tabi ki beni de evlendirmelisin.” dedi Beyrek.

“Oğuz halkından kimin kızını alayım sana?” diye sordu babası.

“Baba, bana benden önce hareket edecek, kara atına benden önce binebilecek ve düşmanımın başını benden önce alabilecek bir kız al. Benim istediğim böyle bir kız.” dedi Beyrek.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Babası Bay Büre Han “Oğlum sen bir kadın değil, eş istiyorsun. Anladığım kadarıyla Bay Biçen kızı Banu Çiçek senin istediğin kız.” dedi.

“Evet, öyle aksakallı sevgili babam, o benim istediğim kız.” dedi.

“Ama oğlum, Banu Çiçek’in deli bir erkek kardeşi var, kızla evlenmek isteyen herkesi öldürüyor” dedi babası. “Oğlum, güçlü Oğuz beylerini çadırımıza davet edelim, onların dediğine göre hareket edelim.” diye tavsiyede bulundu Bay Büre Bey.

Bütün güçlü Oğuz beylerini çadıra davet ettiler ve onları güzelce eğlendirdiler. Güçlü Oğuz beyleri “Kim gidip bu kızı isteyebilir?” diye sordular.

Dede Korkut “Dostlarım, biliriz ki Deli Karçar kardeşini isteyen herkesi öldürür, beni gönderin. Bana Bayındır Han’ın ahırından iki hızlı at, bir keçi kafalı bir koç kafalı yarış atı, biri binmek için biri de peşimden gelsin diye iki bakır renkli aygır verin.” dedi.

Dede Korkut'un tavsiyesine uyuldu ve Bayındır Han'ın ahırından iki at getirildi. Dede Korkut arlardan birine bindi, diğerini peşine taktı. "Dostlarım sizi Allah'a emanet ediyorum." deyip yola çıktı.

Deli Karçar'ın kara toprak üstünde dikili güzel bir çadırı vardı. Ahbablarıyla çadırın yakınında oturmuş, bir hedefe atış yapıyorlardı. Dede Korkut öne çıkıp elini göğsüne bastırıp ayrıntılı bir şekilde onları selamladı.

Deli Karçar ağzından köpükler saça saça Dede Korkut'a bakıp "Aleykümselam, talihi ters çevrilen, Allah tarafından alınca lanet yazılan. Ayağı olan kimse beni burada ziyaret etmemişti. Ağzı olan kimse gelip suyumdan içmemişti. Seni buraya ne getirdi? Talihini ne döndürdü? Aklını mı kaybettin? Yoksa ecelin mi geldi? Burada ne işin var?" dedi.

Dede Korkut cevapladı:

"Şuradaki kara dağları aşım geldim.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Güzel nehirlerini aşım geldim.

Geniş örtünün altına sığınmaya, kanadının altına girmeye geldim.

Allah'ın emri, peygamberin kavliyle kız kardeşini, aydan daha parlak, günden daha güzel Banu Çiçek'i Bamsı Beyrek'e istemeye geldim."

Bu sözlere Deli Karçar "Hemen dediklerimi getirin: Kara atımı ve silahlarımı getirin!" diye karşılık verdi.

Siyah atını ve silahlarını getirip onun atına binmesine yardım ettiler. Dede Korkut kendi atını mahmuzlayıp uzaklaştı, Deli Karçar da onu takip etti. Koç kafalı bakır kahve at yorulunca Dede Korkut keçi kafalı yarış atına zıpladı. Deli Karçar Dede Korkut'un peşinden on geçitten geçti ama sonunda ona yetişti. Dede Korkut ne yapacağını bilemedi. İsmi azam duasını okuyarak Allah'tan koruma dilendi. Deli Karçar kılıcını çekip Dede Korkut'a sert bir darbe

indirmeye hazırlandı. “Bana vurursan elin kurusun.” dedi Dede Korkut. Allah’ın izniyle Dede Korkut’un dileği yerine geldi ve Deli Karçar’ın eli havada kaldı.

Del Karçar “Yardım et bana. Allah’ın birliğinden şüphem yok. Elimi serbest bırak ve Allah’ın emri peygamberin kavliyle Beyrek’e kardeşimi vereyim.” dedi. Bunu üç defa yaptı ve günahları yüzünden tövbeler etti. Dede Korkut tekrar dua etti ve Allah’ın izniyle Deli Karçar’ın eli çözüldü. Dönüp Dede Korkut’a “Dede Korkut, kardeşimin karşılığında istediğim şey verecek misin?” diye sordu.

“Tabi ki, ne istiyorsun?” diye sordu Dede Korkut.

Deli Karçar şöyle devam etti: “Bana, hiç dişi deve görmemiş bin erkek deve getir. Kısıraklarla hiç çiftleşmemiş bin aygır getir. Ayrıca hiç koyun görmemiş bin koç getir. Kulaksız ve kuyruksuz bin köpek getir. Ve bin tane de pire getir. Bütün bunları bana getir ve benden istediğin şeyi sana vereyim. Yoksa seni öldürürüm. Bir defa canını bağışladım, bir sonrakine canını alırım.”

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Dede Korkut Bay Büre’nin çadırına döndü. “Dede, erkek misin kız mısın?” diye sordu Bay Büre.

“Erkeğim” diye cevapladı Dede Korkut.

“Deli Karçar’ın elinden nasıl kurtuldun?”

“Allah’ın ve azizlerin izniyle kızı kazandım.”

Haberciler bu güzel haberi Beyrek’e, annesine ve kız kardeşlerine ulaştırdıklarında hepsi memnun oldular. “Deli Karçar bunun karşılığında ne istedi?” diye sordu Bay Büre Bey.

“Hepsini asla alamayacak. Bitmez tükenmez şeyler istedi.” dedi Dede Korkut.

“İyi ama ne istedi?” dedi Bay Büre.

“Hiç dişi deve görmemiş bin tane erkek deve, kısarakla hiç karşılaşmamış bin erkek at, hiç koyun görmemiş bin tane koç, kulaksız ve kuyruksuz bin tane köpek ve bin tane pire istedi. Eğer bütün bunları on götürürsem kız kardeşini vereceğini söyledi. Eğer götürmezsem, bir daha karşısına çıkınca beni öldüreceğini söyledi.” dedi Dede Korkut.

“İstediklerinin üç tanesini bulursam, geri kalanları sen bulabilir misin?” diye sordu Bay Büre. in

“Bulabilirim Han’ım.”

“Öyleyse git ve köpeklerle pireleri bul.” dedi Bay Büre. Kendisi ahıra gidip bin tane aygır seçti. Deve ahırına gidip bin tane erkek deve seçti. En sonunda koyun ağılına gidip bin tane koç seçti.

Bu arada Dede Korkut da bin tane kulaksız ve kuyruksuz köpekle bin tane pire buldu. Tüm bu yaratıkları Deli Karçar’a götürdü.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Deli Karçar, Dede Korkut’un geldiğini duyunca onu karşılamak için yola çıktı ve kendi kendisine “İstediklerimi getirmişler mi bir görelim.” diye düşündü. Aygırlara, develere ve koçlara hayran kaldı. Köpekleri görünce kahkahaya boğuldu. Ardından “Dede pirelerim nerede?” diye sordu.

Dede Korkut cevapladı: “Oğlum Karçar, bu pirelere karasinek kadar büyük gerçek canavarlardır. Hepsi de bir aradadır. Gidelim ve şişman olanlarını seç, zayıf olanlarını bırak.” Deli Karçar’ı pirelerin olduğu koyun ağılına götürdü. Deli Karçar’a kıyafetlerini çıkarttıktan sonra onu ağıla kilitledi. Pireler Deli Karçar’ın her tarafını sardı.

Pirelerle başa çıkamayacağını anlayan Deli Karçar ağlamaya başladı: “Dede, yardım et! Allah aşkına bana acı. Aç kapıyı da buradan çıkayım.”

“Oğul, neden kafan karıştı? Benden istediklerini getirdim sana. Neden bu kadar keyifsizsin? Sadece şişman olanları seç ve zayıf olanları bırak.” dedi Dede Korkut.

“Ah Dede sultan! Zayıf olanlarla birlikte şişman olanları da alsın Allah! Lütfen yardım et bana. Kapıyı aç da çıkayım.” diye yalvardı Deli Karçar. Dede Korkut Deli Karçar’ın çok kötü bir durumda olduğunu gördü. Bedenini, onu kaplayan pire yığınınından kurtarmaya çalışıyordu. Yüzü ve gözleri pireden görünmüyordu. Dede Korkut’un ayaklarına kapanıp “Allah aşkına beni kurtar!” diye yalvardı. Dede Korkut gidip kendisini suya atmasını tavsiye etti. Deli Karçar koşup kendisini akan suya attı ve pireler akan suyla gitti. Deli Karçar sudan çıkıp kıyafetlerini giydi ve düğün hazırlıkları için eve gitti.

Oğuz zamanında bir erkek evleneceği zaman, bir oku havaya atar ve okun düştüğü yere düğün çadırı kuruldu. Nişanlısından uzun kırmızı bir cüppe hediye geldi. Beyrek bu cüppeyi giydi ama yoldaşları bundan hiç memnun olmadılar. Beyrek “Neden memnun olmadınız?” diye sordu.

“Neden memnun olalım ki? Hepimiz beyaz cüppe giyerken sen kırmızı cüppe giyiyorsun.” diye cevapladılar.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

“Alınmak için ne küçük bir neden. Bugün bunu giyiyorum. Yarın yardımcım giyer ve 40 gün boyunca hepiniz dönüşümlü olarak giyersiniz. En sonunda da fakir bir dervişe verilir.” dedi Beyrek.

Beyrek ve kırk yiğit birlikte oturup içerlerken kâfirlerden bir adam onları gizlice gözetliyordu. Gördüklerini Bayburt Kalesi komutanına anlattı. “Neden burada boş boş oturursun sultanım?” dedi. “Bay Biçen sana söz verdiği kızını Beyrek’e verdi. Bu gece düğünleri var.”

Bu lanetli adam yedi yüz kâfirle saldırmak için hazırlığa başladı. Beyrek bunlardan habersiz, parlak renkli çadırında oturup yiyip içiyordu. O gece uyurlarken çadırı düşmanlarca saldırıya

uğradı. Yardımcısı kılıcını çekip “Başım, Beyrek’in başına feda olsun.” diye bağırdı. Parçalarına ayırdılar onu.

Derinlik boğar kalabalık korkutur. Çabayı at gösterse de savaşçı övünür ve atı olmayan adam acizdir. Beyrek ve otuz dokuz savaşçısı esir alınmıştı.

Şafak söküp güneş ağardığında Beyrek’in annesi ve babası düğün çadırının yok olduğunu gördüler. Derin derin iç çekip duygularını neredeyse kaybettiler. Boş arazinin tepesinde dönüp duran bir kuzgun ve alanda gezinen bir tazı gördüler. Düğün çadırı yırtılmıştı ve yardımcının cansız bedeni yerde yatıyordu. Beyrek’in babası türbanını çıkartıp yere fırlattı, gömleğinin kollarını yırttı, “Oğlum, oğlum!” diyerek yüksek sesle ağladı. Beyrek’in ak saçlı anası gözlerinden yaş döke döke acı acı ağladı ve tırnaklarıyla yüzünü yırttı, al yanaklarına bastırıp düz kara saçlarını yoldu. Ağlayıp iç çekerek eve gitti.

Bay Büre Bey’in altın bacalı çadırı kederle doldu. Kızları ve gelinleri ne güldüler neşe içinde ne de ellerini kırmızı kınayla kınaladılar. Yedi kız kardeşi beyaz elbiselerini çıkartıp siyahlara bürünüp “Beyimiz, kardeşimiz, dileği yerine gelemeyen biricik kardeşimiz.” diye yakınıp ağladılar.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Beyrek’in nişanlısı Banu Çiçek’e olanlar anlatılınca beyaz elbisesini çıkartıp siyahları giydi, kırmızı yanaklarını güz elmalarına benzetene kadar parçaladı. Yüksek sesle ağlayarak yakındı:

“Al çeyizimin sahibi!

Alnımın yazısı!

Genç kahramanım, yakışıklı erkeğim!

Yüzüne doya doya bakamadığım genç Han’ım!

Beni yalnız bırakıp da nerelere gittin?

Bir kere bakabildiğim sevgilim,

Tüm kalbimle sevdiğim,

Bir yastığı paylaştığım,

Uğruna canımı verip öleceğim.

Kazan Bey'in sevgili arkadaşı

Oğuz Hanlığının simgesi Beyrek Han!"

Kıyan Selçuk oğlu Deli Dünder olanları duyduğunda ak kıyafetlerini çıkartıp karalara büründü. Beyrek'in bütün dostları ve arkadaşları ak kıyafetlerini çıkartıp karalara büründüler. Güçlü Oğuz beyleri Beyrek için derinden yas tutup ondan umudu kestiler.

Bu olayın üzerinden on altı yıl geçmesine rağmen Beyrek ne ölü ne de diri olarak bulunamadı. Bir gün kızın kardeşi Deli Karçar Bayındır Han'ın huzuruna çıkıp diz çöküp dedi ki: "Beyim, Allah sana uzun ömürler versin, Beyrek yaşıyor olsaydı bu on altı yıl boyunca mutlaka ortaya

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

çıkardı. Eğer biri bana onun yaşadığı haberini verirse o kişiye bir kese alın veririm. Eğer biri bana onun öldüğü haberini verirse o kişiye kız kardeşimi veririm."

Bu sözler üzerine Yalancu oğlu Yaltacuk "Sultan'ım gidip onu ölü veya diri getireyim." dedi. Beyrek bir zamanlar bu adama bir gömlek vermişti. Yaltacuk bu gömleği giymeyip saklamıştı. Yaltacuk bu gömleği alıp kana bulayıp Bayındır Han'ın önüne fırlattı.

Bunu gören Bayındır Han "Bu gömlek de ne?" diye sordu.

"Beyrek'i Kara Dervent'te öldürdüler. Bu da kanıtıdır Sultan'ım." dedi Yaltacuk.

Beyler gömleği gördüklerinde yüksek sesle ağlayıp inlediler. Bayındır Han “Neden ağlıyorsunuz? Bu gömleğin onun olup olmadığını söyleyemeyiz. Gömleği nişanlısına götürün. Onun için yaptıysa bu gömleği mutlaka tanıyacaktır.” dedi.

Gömleği Banu Çiçek’e gönderdiler. Kız görür görmez gömleği tanıdı. Yine elbisesinin kollarını yırtmaya, sivri tırnaklarını yüzüne bastırmaya ve yanaklarını sonbahar elması gibi olana kadar yırtmaya başladı. Ağlayarak dedi ki

“Ah Beyrek Han!

Kısaca gördüğüm

Ve tüm kalbimle sevdiğim

Al çeyizimin sahibi.

Alnımın yazısı”

Haber anne ve babasına ulaşınca evde büyük bir yas başladı. Ak elbiseler kara elbiselerle değiştirildi. Güçlü Oğuz Beyleri Beyrek’e ait tüm umutlarından vazgeçtiler. Yalancu oğlu Yaltacuk nişan taktı ve düğün tarihi belirlendi.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Beyrek’in babası Bay Büre Bey iki tane tüccar çağırıp onlara “Tüccarlar, diyar diyar gezin ve bakın bakalım bana oğlumun ölüsü veya dirisi hakkında bilgi getirebilecek misiniz?” dedi. Tüccarlar yolculuk için hazırlandılar. Gece gündüz demeden yolculuk yapıp Nagah Parasar

komutasındaki Bayburt Kalesine vardılar. Vardıkları gün kâfirlerin dini bir kutlamaları vardı ve hepsi yeme içmeyle meşguldü. Kendilerine kopuz çaldırdıkları Beyrek de oradaydı. Durduğu yüksek platformdan aşağı bakınca tüccarları gördü ve onlarla şarkısı aracılığıyla iletişime geçti. Gel dinleyelim Han’ım ne dedi:

“Rüzgarlı bozkırlardan gelen tüccarlar!

Bay babam ve hanım anam tarafından gönderilen tüccarlar!

Uzun güzel bacaklı atlata binen tüccarlar;

Sesimi duyun, sözlerimi dinleyin tüccarlar.

Güçlü Oğuz halkından

Ulaş oğlu Salur Kazan hayatta mıdır?

Kıyan Selçuk oğlu Deli Tündar sağ ve iyi midir?

Kara Göne oğlu Kara Budak sağ ve iyi midir tüccarlar?

Ak sakallı babam ve ak saçlı anam sağ ve iyiler midir tüccarlar?

Yedi kız kardeşim sağ ve iyiler mi tüccarlar?

Bay Biçen kızı Banu Çiçek,

Gözümü açıp gördüğüm,

Tüm kalbimle sevdiğim

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Şimdi evde midir tüccarlar?

Yoksa başka biriyle mi evlendi tüccarlar?

Anlatın bana.

Şu zavallı başım size kurban olsun.”

Tüccarlar cevapladılar:

“Sevgili Bamsı sağ mısın, sağlığın yerinde mi?

On altı yıldır özlediğimiz Bamsı.

Güçlü Oğuz’dan Kazan Bey’i sorarsan

O hayatta ve iyi Bamsı.

Kıyan Selçuk oğlu Deli Tündar’ı sorarsan

O hayatta ve iyi Bamsı.

Kara Göne oğlu Budak’ı sorarsan.

O hayatta ve iyi Bamsı.

O prensler senin için ak elbiselerini çıkarıp karalara büründüler.

Ak sakallı babanı ve ak saçlı ananı sorarsan

Onlar hayatta ve iyi Bamsı.

Akları çıkarıp karalara büründüler Bamsı.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Yedi kız kardeşini yedi yol birleşiminde ağlarken gördüm Bamsı.

Giden ve dönmeyen kardeşlerine ağlarken gördüm onları Bamsı.

Sonbahar elmaları gibi al yanaklarını yırtarken gördüm onları Bamsı.

Gözünü açıp gördüğün, tüm kalbinle sevdiğin Banu Çiçek,

Nişanlandı ve düğün tarihi kararlaştırıldı.

Yalancı oğlu Yaltacuk’la evlenecek Beyrek Han.

Parasar’ın Bayburt Kalesinden uç

Geri gel ve harika düğün çadırını gör.

Eğer gelmezsen şunu bil

Bay Biçen kızı Banu Çiçek’i alamazsın.”

Beyrek ayağa kalktı ve ağlayarak kırk askerine gitti. Türbanını yere fırlattı ve “benim kırk yoldaşım, biliyor musunuz ne oldu? Yalancı oğlu Yaltacuk benim öldüğüm haberini yaymış ve babamın altın bacalı çadırı şimdi kederle dolmuş. Beyaz kazlar gibi giyinen kızları ve gelinleri ak kıyafetlerini çıkarıp karalara bürünmüşler. Gözümü açıp gördüğüm, tüm kalbimle sevdiğim Banu Çiçek Yalancı oğlu Yaltacuk’la evlenecekmiş.” dedi. Bu sözleri duyan kırk yoldaş da türbanlarını yere fırlatıp ağlamaya başladılar.

Kâfirlerin beynin, her gün Beyrek’ görmeye gelen bir kızı vardı. Beyrek’i üzgün görünce “Neden mutsuzsun Han’ım?” Ziyaretlerimde hep seni güzel bir ruh hâlinde gördüm. Gülüp oynardın eskiden. Şimdi sana ne oldu böyle?” dedi.

Beyrek şöyle cevap verdi: “Neden üzgün olmayım? On altı yıldır babanın tutsağıyım. Annemi ve babamı, akrabalarımı, dostlarımı özledim. Üstelik memleketimde Yalancı oğlu

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Yaltacuk’un öldüğümü söylediği kara gözlü bir sevdiğim var. Şimdi o, Yaltacuk’la evlenecek.”

Bu kız aslında Beyrek’e aşıktı. Onun sözlerini duyduğunda Beyrek’e “Seni kale duvarından aşağı bir iple sarkıtsam, anne ve babana sağ salim varırsan, sonrasında gelip beni telli duvaklı gelinin olarak alır mısın?” dedi.

Beyrek “Eğer geri dönüp seninle evlenmezsem, kendi kılıcımınla parçalara ayrılalım, kendi okumla delik deşik edileyim, kurumuş çamur gibi paramparça edilip toz olup toprağa savrulayım.” diyerek yemin etti.

Kız bir ip getirdi ve Beyrek’i yere ayakları basana kadar kalenin duvarından aşağı indirdi. Allah’a şükranlarını sundu ve yola çıktı. Kâfirlerin atlarına ulaşınca “Bir at bulup yakalayıp eve onunla gidebilirim.” diye düşündü. Etrafa bakınırken kendi gri atını yakınlarda gezinirken gördü. Beyrek’i tanıyan at şaha kalktı ve kişnedi. Beyrek ona dua etti. Gel dinleyelim Han’ım, Beyrek atına ne dedi:

“O güzel alnın açık alanlar gibi geniştir.

O güzel gözlerin karanlıkta iki meşale gibi parlar.

O güzel yelen ipek gibidir.

Kulakların ikiz kardeşler gibi eşittir

O güzel sırtın insanı hedefine ulaştırır.

Sana ‘at’ değil ‘kardeş’ demeliyim,

Çünkü bana kardeşten de yakınsın.

Yapacak işim var dediğimde

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Bana en iyi yoldaş sensin yoldaşım.”

At kafasını kaldırıp bir kulağını dikip Beyrek’e doğru geldi. Beyrek atı göğsünden tutup gözlerini öptü. Ardından atın sırtına binip, kale kapısına atını sürdü. Orada kırk yoldaşından ayrıldı. Gel dinleyelim Han’ım Beyrek onlardan nasıl ayrıldı:

“Yanlış inanca sahip kâfirler!

Ağzıma küfür ettiniz, yetmedi.

Kara domuzlarınızın yahnisini yedirdiniz, yetmedi.

Ardından Allah bana çıkış yolunu gösterdi kâfirler.

Otuz dokuz savaşçımı size emanet bıraktım kâfirler

On tanesi ölürse sizden yüz kişiyi öldürürüm.

Otuz dokuz cesur adamımın bekçisi kâfirler.”

Bunları söyleyip yoluna devam etti Beyrek. Kırk kâfir onun peşine düştü ama onu yakalayamayıp geri döndüler. Beyrek Oğuz diyarına varınca bir ozanın yanından geçtiğini gördü. Beyrek “Ey ozan, nereye gidiyorsun?” diye sordu.

“Bir düğüne gidiyorum” dedi ozan.

“Kim evleniyor?”

“Yalancı oğlu Yaltacuk evleniyor.”

“Kimin kızıyla evleniyor?” diye sordu Beyrek.

“Beyrek Han’ın eski nişanlısıyla evleniyor.” dedi ozan.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

“Ozan, sen bana kopuzunu ver, ben de sana atımı satayım. Ben geri dönüp onu senden alana kadar atıma sahip çık.” dedi Beyrek.

Kopuzu Beyrek’e uzatan ozan “Atı alıp ona bakacağım.” dedi.

Beyrek kopuzu alış babasının evine doğru yola ıktı. Yolda ilerlerken yolun kenarındaki kayaları kmeleyip ağlayan birkaç oban gördü. Onlara “Ey obanlar, yolda kaya bulan bu kayayı yolun kenarına koyar. Siz bu kayaları neden yola diziyorsunuz?” diye sordu.

“Sen sadece kendi derdini bilirsin. Bizimki hakkında ne bilirsin ki?” diye cevapladı obanlar.

“Söyleyin yleyse, derdiniz nedir?” dedi Beyrek.

“Beyimizin bir oğlu vardı, on altı yıldır ne ölüsünden ne dirisinden haber alamadık. Yalancı diye bilinen adamın oğlu Yaltacuk geçen gün öldüğü haberini getirdi. şimdi beyimizin nişanlısını o adama veriyorlar. Buradan geçerken o adamı taşlamaya karar verdik ki bu kızla değil kendi dengi biriyle evlensin.” diye cevapladı obanlar.

“Yznz hep açık olsun. Beyinizin ekmeği size helal olsun.” dedi Beyrek.

Ardından babasının kampına doğru gitti. Çadırların önünde kocaman bir ağaç ve bu ağacın dibinde güzel bir ırmak vardı. Beyrek en küçük kardeşinin bu ırmaktan su çekmeye geldiğini gördü. Bu kız hem ağlıyor hem de kendi kendisine “Beyrek, Beyrek, düğün günün yas günü oldu.” diye söyleniyordu.

Beyrek kendisini daha fazla tutamadı ve gözünden yaşlar akmaya başladı. Konuşmaya başlayıp şu dizeleri söyledi. Gel görelim Han’ım ne dedi:

“Ah kız, kardeşin için neden ağlarsın?

Kalbimi yakıp ciğerimi söküp atarsın.

Eğer kardeşin kayıpsa

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Bu yas kalbine kızgın yağ dökülmüş gibidir.

Bahtsız göğsün nasıl da titrer.

Neden kardeşine ağıt edip yas tutarsın,

Kalbimi yakıp ciğerimi söküp atarsın?

Şu karşıki kara dağları sorsam,

Kimin otlağıdır onlar?

Dağların serin sularını sorsam,

Kimin suyudur onlar?

Güzel atların ahırlarını sorsam,

Şimdi kim biner atların sırtına?

Pek çok deve sürücüsünü sorsam

Şimdi kimin mallarını taşırlar?

Ağıldaki ak koyunları sorsam,

Kimin kutlamasına hazırđırlar?

Şuradaki morarmış çadırı sorsam,

Kim için gölgeliktir?

Kız, ağzın dilin söylesin bana bunları,

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Başımı senin için kurban edeyim.”

Kız cevapladı:

“Oynama ey ozan, şarkılar söyleme.

Mutsuz bir kıza bir ozan ne fayda eder?

Şuradaki kara dağları sorarsan,

Kardeşim Beyrek’indi.

Ama o gittiğinden beri, oraya hiç gitmedim.

Dağın serin sularını sorarsan,

Kardeşim Beyrek o sulardan içerdi.

Ama o gittiğinden beri o sulardan hiç içmedim.

O güzel atların ahırlarını sorarsan,

Kardeşim Beyrek’e aitti onlar,

Ama o gittiğinden beri o atlara hiç binmedim.

O pek çok deve sürücüsünü sorarsan,

Kardeşim Beyrek’in yükünü taşırdı onlar,

Ama Beyrek gittiğinden beri onlara hiçbir şey yüklemedim.

O siyahlı mavili çadırı sorarsan,

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Kardeşim Beyrek’in çadırıydı o,

Ama o gittiğinden beri orada öylece duruyor.”

Bu cevapları verdikten sonra kız şöyle devam etti:

“Ey ozan,

Beyrek adında bir gençle tanışmadın mı,

Karla kaplı şu dağları aşarken?

Beyrek adında bir gençle tanışmadın mı,

Azgın nehirlerden geçerken?

Beyrek adında bir gençle tanışmadın mı,

Büyük isimli şehirlerden geçerken?

Ey ozan, onunla tanıştıysan bana söyle,

Senin için şu zavallı başımı feda edeyim.”

Kız şu dizelerle devam etti:

“Şu karşıdaki kara dağ yıkılıyor,

Ama sen farkında değilsin ozan.

Muhteşem gölgeli ağacım devriliyor,

Ama sen farkında değilsin ozan.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Benden bir erkek kardeş alındı,

Ama sen farkında değilsin ozan.

Şimdi oymayıp şarkılar söyleme ozan;

Yas tutan kızı nasıl teselli etsin bunlar?

İlerde bir düğün var, git kopuzunu orda çal.”

Beyrek biraz daha ilerledi ve büyük kız kardeşlerine yaklaştı. Hepsi siyahlara bürünmüş, hüznölüce oturuyorlardı. Gel dinleyelim Han’ım, Beyrek şu şarkıyı söyledi:

“Sabahları erken kalkan kızlar,

Ak çadırlardan çıkıp karalar giyen kızlar,

Ak kıyafetlerini çıkarıp karalara bürünen kızlar,

Genç kız memesi gibi beyaz ve sıkı yoğurdunuz var mı?

Sıcak kaplı tabaklarda yufkanız var mı?

Sazdan sepetlerinizde biraz ekmeğiniz var mı?

Durmaksızın üç gündür yoldayım. Beni doyurun!

Allah da size üç gün içinde neşe getirsin.”

Kızlar yiyecek getirdiler ve genç Beyrek karnını doyurdu. Yemeğini yedikten sonra Beyrek “Başınızın gözünüzün sadakası olarak bana verebileceğiniz eski bir hırkanız vardır belki. Siz bana verirsiniz ve ben onu düğünde giyerim, eğer orda bana yeni hırka verirlerse sizinkini geri veririm.” dedi.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Eskiden Beyrek’e ait olan bir hırka getirdiler. Bunu giyince boyu, kol ölçüsü ve beli tam olarak oldu. En büyük kız kardeş adamın tıpkı Beyrek’e benzediğini düşündü. Kara gözleri kan damlalarıyla doldu. Gel dinleyelim Han’ım bu kız ne dedi:

“Gözlerin bu kadar hüznle bakmasaydı,

Sana Beyrek kardeşim derdim ozan.

Yüzün bu kadar kara saçla kaplı olmasaydı,

Sana Beyrek kardeşim derdim ozan.

Güçlü bileklerin bu kadar solgun olmasaydı,

Sana Beyrek kardeşim derdim ozan.

Salınan yürüyüşünle,

Aslan bakışınla,

Yakışıklılığınla

Beyrek kardeşime ne kadar benziyorsun ozan.

Beni memnun ettin, tekrardan üzme beni ozan.

Kopuz çalma, şarkı söyleme ozan.

Kardeşim gittiğinden beri burada hiç ozan durmadı.

Ardımızdaki kıyılarından kimse gelip bizi sarmadı.

Başımıza gece gibi inen örtüyü kimse gelip sormadı.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Kıvrık boynuzlu koçlarımızın etini kimse gelip istemedi.”

Beyrek kendi kendisine “Üzerimde bu hırka varken kızlar beni tanıdılar. Öyleyse güçlü Oğuz beyleri de tanır. Oğuz diyarındaki dostumu ve düşmanımı görmek istiyorum.” diye düşündü. Hırkayı çıkarıp kızların yanına gitti ve hırkayı fırlatıp “Bu kadar yakınmanız ve Beyrek lafı yetti. Bana eski bir hırka verdiniz ama başımın etini yediniz.” dedi. Sonra deve derisinden eski bir taşıma torbası buldu. Torbanın dibine bir delik açıp başından deliler gibi geçirdi.

Düğün yerine vardığında damadın bir ok attığını gördü. Kara Göne oğlu Budak, Kazan Bey oğlu Uruz, beylerin lideri Yiğenek, Gaflet Koca oğlu Şir Şemseddin, kızın kardeşi Deli Karçar da ok atıyorlardı. Budak okunu attığında “Elin çok yaşasın.” dedi. Şir Şemseddin oku attığında bir defa daha “Elin çok yaşasın.” dedi. Ama damat okunu eline alıp attığında “Elin kurusun, parmakların çürüsün, domuz oğlu domuz. Damat olmak için çok kötüsün.” dedi Beyrek.

Yalancı oğlu Yaltacuk sinirlenip bağırdı: “Seni deli sersem, nasıl olur da benim için böyle şeyler söylersin? Gel ve benim yayımı çek, yoksa kafanı uçururum.”

Beyrek yayı eline alıp gerdi ama yay ikiye bölündü. Yayı alıp sahibinin önüne attı ve “Boş yerde eğlencesine atış yapılır bununla.” dedi.

Yalancı oğlu Yaltacuk yayının kırılmasına çok öfkelenmişti. “Bana Beyrek’in okunu getirin.” dedi. Yay getirildi ve yayı gören Beyrek kalede kalan dostlarını düşünüp ağladı:

“.....

Duharlu kabilesini bıraktığım düşman eller.

Aygır saçından yapılan okuluğum;

Bir aygıra değiştiğim güzel güçlü yayım,

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Bir boğaya değiştiğim kıvrımlı yay kırışım

Ayrılıp da korkunç bir yerde bıraktım

Otuz dokuz yoldaşımı ve iki tüccarı da.”

Ardından dedi ki: “Beyler izin verin sizin onurunuzda bir yay çekip ok atayım.” Bütün beyler damadın yüzüğünü hedef alıyorlardı. Beyrek okuyla yüzüğü vurdu ve yüzüğü paramparça etti. Oğuz beyleri bunu görünce alkış tutup güldüler. Bunu gören Kazan Bey, Beyrek’i yanına getirmesi için bir adam gönderdi. Deli ozan geldi, elini göğsüne koyup eğilerek saygılıca selam verdi. Dedi ki:

“Şafakta tek başına duran beyaz çadırın efendisi!

Atlas bezinden yapılan büyük gök kubbenin efendisi;

Güzel at ahırlarının efendisi,

Huzuru beylerle dolu olan;

Yoldaşsız savaşçıların destekçisi,

Fakirlerin ve acizlerin umudu,

Bayındır Han’ın damadı,

Tüy gibi kuşların dinç gençliği,

Türkistan’ın ana direği,

Emet nehrinin aslanı,

Karaçuk dağlarının kaplanı,

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Konur kahve atların sahibi,

Uruz Han'ın babası

Kazan Han'ım.

Beni duy ve sözlerimi dinle

Gün doğumunda yükseldin

Güzel ormanlara gitmek için.

Ak kavaklardan dallar kestir,

Onu büktün.

Süratli okunu attın

Ve düğün çadırını kurdun.

Bir tarafında oturanlar sağ beyler,

Diğer tarafında oturanlar sol beylerdir.

Ortada seçkin beyler vardır.

Tüm yakın dostların eşğinde otururlar.

Düğünün gidişatı bol şanslı olsun.”

Bunları duyan Kazan Bey “Ey deli ozan, benden ne istersin? Çadır mı, esir mi, para mı yoksa altın mı? Benden ne istersen sana vereceğim.” dedi.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

“Sultanım, dilerim ki düğün alanına gitmeme izin verin, çünkü açım ve orada bir şeyler yiyebilirim.” diye cevapladı Beyrek.

“Deli ozan dünya malını reddetti beyler. Bu günlük beylik haklarım onun olsun. Nereye isterse bizimle gelsin.”

Beyrek düğün ziyafetine gitti ama karnını doyurduktan sonra çaydanlıkları devirip yemekleri etrafa saçtı. Haşlanmış etleri sağa sola fırlattı. “Sağdan gelen sağa gider, soldan gelen sola gider. Adile adalet, adaletsiz kara yüzler.”

Bu olay Kazan Bey’in kulağına gitti. Bazıları ona “Sultanım, deli ozan çaydanlıkları devirdi ve yemekleri etrafa saçtı. Şimdi de kızların çadırına gitmek istiyor.” dediler.

“Onu yalnız bırakın, bırakın da kızların da yanına gitsin.” dedi Kazan.

Ardından Beyrek kızların çadırına gitti. Oradaki davulcu ve zurnacıları, bazılarını dövüp başlarında yara açarak kovdu. Kızların çadırına girdi ve eşikte oturdu. Kazan Bey’in uzun boylu karısı Burla Hatun bunu görünce çok sinirlendi. Kızgınca “Seni sersem oğlu sersem deli, nasıl olur da böyle habersizce gelebilirsin?” dedi.

“Kazan Bey’in izni var ve kimse beni durduramaz.” dedi Beyrek.

“Kazan Bey’in izni varsa bırakın burada dursun.” dedi Burla Hatun. Ardından Beyrek’e dönüp “Ah deli ozan, ne istiyorsun?” diye sordu.

“Hanım’ım, ben kopuzumu çalarken evlenecek kız gelip dans etsin.” dedi Beyrek.

Orada Kısırca Yenge diye bir kadın vardı, onu çağırdılar. “Kısırca Yenge, gelin yerine sen çıkıp dans et. Şu deli ozan zaten nereden bilebilir ki farkı?” dedi bazıları.

Kısırca Yenge “Ey deli ozan, evlenecek kız benim.” dedi. Beyrek kopuzunu çalıp şarkı söylerken kadın da dans etmeye başladı. Gel dinleyelim Han’ım şarkıda neler dedi:

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

“Yemin ettim kısır kısraklara binip

Savaşa gitmemeye.

Öküzlerin ardından çobanlar sana bakıp

Gözlerinden yaşlar akıtıyorlar.

Onların yanına, oraya git,

Çünkü senin dileğini biliyorlar.

Seninle yapılacak işim yok, kadın.

Şimdi, evlenecek kızı getirin

Ve kollarını sallayarak, müzikle dans etsin.”

Kısırca Yenge “Bu deli adam beni tanıyormuş gibi konuşuyor.” dedi ve yerine oturdu.

Bugur Boğazça Fatma isimli başka bir kadın daha vardı. Ondan kalkıp dans etmesini istediler.

Gelinin kıyafetini giyip “Çal deli ozan, evlenen benim. Dans edeyim.” Dedi.

Deli ozan şarkısına başladı:

“Yemin ettim gebe kısrağa binmemeye

Savaşa giderken.

Evinin arkasında bir derecik yok muydu?

Köpeğinin adı Barak değil miydi?

Adın kırk aşıklı Boğazça Fatma değil miydi?

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Dikkat et, yoksa diğer utanmaz işlerini de anlatırım.

Senle oynamaktan başka işim yok benim

Git ve yerine otur.

Şimdi, evlenecek olan çıkıp gelsin karşıma.

Kopuzumu çalayım.

Ve kollarını sallayarak dans etsin müzikle.”

Bu sözlere Boğazça Fatma şöyle karşılık verdi “Ah deli ozan! Tüm rezilliklerimi açığa vurdu. İstiyorsan gel ve dans et, kız. Eğer istemiyorsan ne kötü. Aslında, Beyrek gittikten sonra böyle bir şeyin olacağını biliyorduk.”

Ardından Burla Hatun “Gel ve dans et kızım.” dedi.

Banu Çiçek kırmızı elbisesini giyip kollarını saklamak için kıyafetinin içine çekti ve “Çal deli ozan kopuzunu, evlenecek kız benim. Dans edeceğim.” deyip dans etmeye başladı.

Beyrek:

“Ben buradan gittiğimden beri herkes delirmiş.

Diz boyu nice karlar yağmış olmalı.

Han’ın evinde ne hizmetçiler var ne de esirler.

Kızları taşır olmuş su için testileri.

Ellerindeki on parmağı da soğuktan donup düşmüş.

Han'ın tek kızı için kırmızı altınlar getirin.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Onlardan kınalı gibi duran tırnaklar yapın.

Hiçbir leke Han'ın kızını düğün gününde kirletmemeli.” dedi.

Bu sözleri duyan Banu Çiçek çok sinirlendi ve “Ey deli ozan, utanacak bir şeyim mi var ki benimle böyle konuşuyorsun?” dedi. Ardından gümüş gibi bileklerini çıkarıp kollarını esnetti. Böylece Beyrek'in ona taktığı yüzük ortaya çıktı.

Beyrek yüzüğü fark etti ve kızla konuştu. Gel dinleyelim Han'ım ne dedi:

“Gittiğimden beri tepeyi yavaşça çıktın mı, ey kız?

Dönüp de dört bir yana baktın mı, ey kız?

Mızrak gibi kara saçlarını yoldun mu, ey kız?

Kara gözlerinden acı yaşlar döktün mü, ey kız?

Sonbahar elması gibi al yanaklarını yırttın mı, ey kız?

Artık başkasıyla evleniyorsun, bana geri ver altın yüzüğümü ey kız.”

Kız bu sözlere cevap verdi:

“Beyrek gittiğinden beri tepeyi yavaş yavaş çıktım.

Kara saçlarımı yoldum.

Sonbahar elması gibi kırmızı yanaklarımı yırttım.

Her gelen gidene sordum.

Soylu genç Han'ım gitti ve geri dönmedi.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

'Beyrek' diye yakınarak ne çok ağladım.

Sen sevdiğim Bamsı Beyrek değilsin.

Bu altın yüzük senin değil, bu yüzüğün çok fazla anısı var.

Yüzüğü geri istiyorsan bana o anılardan bahset.”

Beyrek kızı cevapladı:

“Erkenden kalkıp yola çıkmadım mı, ey han kızı?

Ve gri atın sırtına binmedim mi?

Ve çadırına besili bir geyik getirmedim mi?

Beni yanına kabul etmemiş miydin?

Çayırlarda atlarımızla yarış yapmamış mıydık?

Ve atım senin atından daha hızlı koşmamış mıydı?

Attığın oku ikiye bölmemiş miydim?

Ve sonra, güreşte seni yenmemiş miydim?

Seni üç defa öpüp bir defa ısırmamış mıydım?

Ve parmağına yüzüğü takmamış mıydım?

Bir zamanlar sevdiğin Bamsı Beyrek miyim ben?"

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Böyle konuşunca kız onu tanıdı. Artık onun Beyrek olduğunu biliyordu. Düğün kıyafeti içinde Beyrek'in ayaklarına kapandı. Hemşireler Beyrek'in yeni kıyafetler giymesine yardım ederken kız da bir ata atlayıp haber vermek için Beyrek'in ana babasının yanına gitti. Onlara

"Yuvarlak kara dağlarınız yıkılmıştı; şimdi yeniden yükseliyor.

Kanla lekelenen nehirleriniz kurumuştı, şimdi yeniden akıyor.

Uzun ağacınız kurumuştı, şimdi yeniden yeşerdi.

Güzel atlarınız yaşlanmıştı, şimdi yeniden tay taşıyorlar.

Kırmızı develerin yaşlanmıştı, şimdi yeniden genç develeri var.

Ak koyunların yaşlanmıştı, şimdi yeniden kuzuları var ağılda.

Ve on altı yıl önce giden oğlunuz Beyrek geri döndü.

Anam ve babam, bu müjdeye ne ödül verirsiniz?"

Beyrek'in anne ve babası cevapladı:

"O diline kurban oluruz, gelinim.

Canımızı sana feda ederiz, gelinim.

Dediğin doğru değilse bile doğru olsun, gelinim.

Eğer sağ salim gelirse oğlumuz,

Şurada uzanan kara dağlar,

Sana yayla olsun.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Akan soğuk sular sana içme olsun.

Hizmetçilerimiz ve kölelerimiz sana feda olsun.

Tüm güzel atlarımız sana feda olsun.

Deve kervanlarımız senin mallarını taşısin.

Ak koyunlarımız ziyafetlerinde afiyet olsun.

Tüm altınlarımız sana pul olsun, harca.

Altın bacalı çadırımız senin yuvan olsun.

Şu zavallı başımız sana feda olsun, gelinim.”

Bu arada beyler Beyrek’i getirdiler. Kazan Bey “Gözün aydın Bay Büre! Oğlun döndü.” Dedi.

Bay Büre dedi ki “Onun oğlum olup olmadığını kanıtlayabilirim. Parmağını kesin ve kanını mendile sürüp ıslanan bezi bana verin. Eğer o bezi gözüme sürdüğümde görüşümü düzeltirse bu kişi Beyrektir diyebilirim.” Bay Büre’nin gözleri ağlamaktan kör olmuştu, ama kanlı mendili gözlerine sürdüğünde, Yüce Allah’ın da yardımıyla tekrar açıldı gözleri. Anası ve babası Byrek’in ayaklarına kapanıp iç çekerek ağladılar. Babası dedi ki:

“Oğlum, altın bacalı çadırımın direği,

Ak kazlar gibi kızlarımın ve gelinlerimin çiçeği,

Yeniden açılan gözlerimin ışığı oğlum,

Belimin gücü oğlum,

Güçlü Oğuz Beylerinin simgesi oğlum.”

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Ardından Allah’a şükrederken uzun uzun ağladı.

Yalancı oğlu Yaltacuk bu haberi alınca Beyrek’ten o kadar çok korktu ki Tana Sazı bataklığına gidip kendisini attı. Beyrek onu takip edip “Bana biraz kuru ot getirin.” Dedi. Getirilen kuru otu alıp tutuşturdu ve sazlığı ateşe verdi. Yaltacuk sazların yandığını görünce saklandığı yerden çıkıp Beyrek’in ayaklarına kapandı ve kılıcının altına yattı. Ardından Beyrek onu affetti.

Kazan Bey “Gel ve ne dilediğini söyle” dedi.

Beyrek “Kafirlerin kalesini fethedip yoldaşlarımı serbest bırakana kadar dileğimi gerçekleştiremem.” diye cevapladı.

Kazan Bey adamlarına “Beni seven hemen atına binsin.” Dedi.

Güçlü Oğuz Beyleri atlarına binip kâfirlerin olduğu Bayburt Kalesine gittiler. Güçlü Oğuz Beyleri temiz suyla abdest aldılar, ak alınlarını toprağa koyup iki rekât namaz kıldılar. Peygamber Muhammed’i andılar. Ardından davullar çalındı ve korkunç savaş başladı. Tüm alan insan kafasıyla dolmuştu. Kazan Bey, vahşi bir hayvan gibi çılgık atan Şökli Melik’i atından düşürdü. Deli Dünder’ın kılıç darbesiyle Kara Tekir yere yığıldı. Kara Budak, Kara Arslan Melik’i yere serdi. Kâfirler küçük vadilerde yakalanıp öldürüldü ki bunların arasında yedi kâfir prens de vardı. Beyrek, Yiğenek, Kazan Bey, Kara Budak, Deli Tünder, Kazan oğlu Uruz Bey kaleye saldırdılar. Beyrek otuz dokuz savaçısını kurtarmaya gitti ve onları sağ salim buldu. Bunun için Allah’a şükretti. Kafirlerin kilisesini yıkıp papazı öldürdüler. Yerine bir cami yapıp ezan okuduktan sonra Allah adına hutbe okundu.

Hanlar Hanı Bayındır Han’a nadir kuşlar, değerli eşyalar, güzel kızlar ve dokuz takımlık kumaş sundular. Bay Büre oğlu Beyrek Melik’in kızıyla evlendi ve mutlu yuvasına dönüp

evlilik şölenine başladı. Kırk savaşçının bazılarını Bayındır Han bazılarını Kazan Han kızları verdi. Kırk çadır kurdular. Otuz dokuz kız kaderlerini belirlemek için ok attılar ve otuz okuz savaşçı bu okları takip etti. Bu büyük düğün ve ziyafet kırk gün kırk gece sürdü. Tüm bu zaman boyunca Beyrek ve yoldaşları kızlarla cilveleştiler.

(Continue) APPENDIX-1 A Sample of Translation

Dedem Korkut geldi ve kopuzuyla neşeli türküler çalıp kahramanların destanını anlattı. Ardından “Bu Oğuz destanı Beyrek’in olsun.” dedi.

Şimdi dua edelim Han’ım: Sıkı kara dağların hiç yıkılmasın. Koca gölgeli ağacın hiç yıkılmasın. Aksakallı baban cennete gitsin ve ak saçlı anan da cennete gitsin. Anan oğlundan, erkek ve kız kardeşlerinden ayrı düşmesin ve hayatının son günlerinde imanından ayrılmasın. “Amin amin” diyenler Allah’ın suretini görsün ve Peygamber Muhammed Mustafa’nın hürmetine günahları affolsun.

ÖZGEÇMİŞ**Kişisel Bilgiler**

Soyadı, adı : Hamarat, Sibel
Uyruğu : Türk
Doğum Tarihi ve yeri : 1986, Antakya
Medeni hali : Evli
Telefon : 0507 620 6570
e-posta : sibelakbulutt@yandex.com

Eğitim Derecesi	Okul/ Program	Mezuniyet Yılı
Yüksek Lisans	Gazi Üniversitesi	Devam Ediyor
Lisans	Gazi Üniversitesi	2010
Lise	Aksaray Hazım KULAK Anadolu Lisesi	2004

İş Deneyimi, Yıl	Çalıştığı Yer	Görev
2012-Devam Ediyor	MEB	İngilizce Öğretmeni
2010-2012	Ulurmak Dil Kursu	İngilizce Öğretmeni
2008- Devam Ediyor	Serbest	Yeminli Tercüman

Yabancı Dil

İngilizce

Almanca

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...

